

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Leto IX, številka 11, november 2001

Poštnina plačana na pošti 1102 Ljubljana

Durogesic[®]

TRANSDERMALNI FENTANIL

Kaj je Durogesic?

Durogesic je transdermalni obliž, ki omogoča 72-urno sistemsko preskrbo s fentanilom. Fentanil je sintetični opioid s katerim lahko učinkovito tudi več mesecev lajšamo hude kontinuirane bolečine.

Kako lahko Durogesic pomaga vašemu bolniku?

En obliž Durogesica omogoča tridnevno neprekinjeno lajšanje bolečine. Ob primerljivi analgeziji povzroča manj neželenih učinkov kot drugi močni opiodi. Uporaba Durogesica je preprosta, bolniki ga dobro sprejemajo. Durogesic lahko izboljša kakovost življenja vašega bolnika.

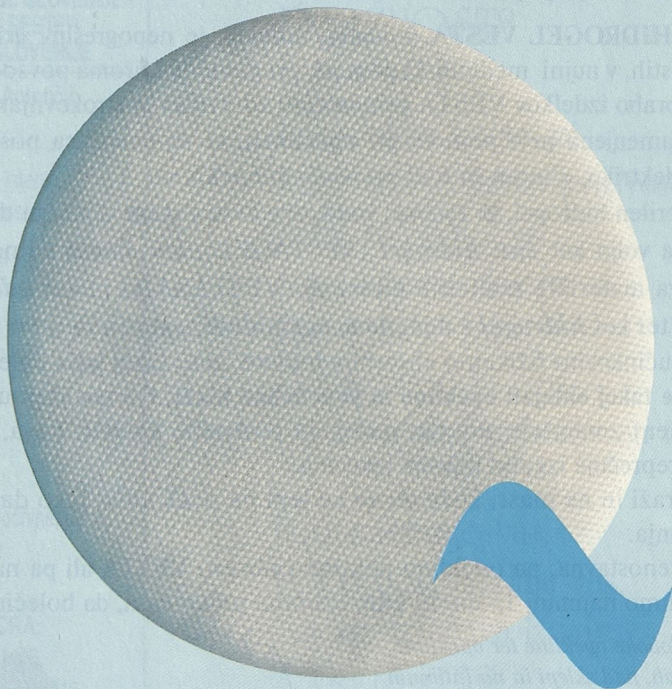
Podrobnejše informacije o zdravilu dobite pri imetniku dovoljenja za promet:

Johnson & Johnson S.E.
Podružnica Ljubljana

Šmartinska cesta 140, 1000 Ljubljana
E-mail: jac_slo@jnjsi.jnj.com

Inteligentna rešitev

TenderWet/TenderWet24 je obloga za hitro, preprosto, praktično in sterilno oskrbo rane v obliki blazinice. Pred uporabo jo je potrebno aktivirati s **TenderWet Solution** ali **Ringerjevo raztopino**, ki se izloča v rano, jo s tem izpira in čisti, istočasno pa izločke iz rane veže v svoje visoko vpojno jedro s superabsorbensom.

Uporablja se ob aktivnem čiščenju ran z močnim izločanjem in počasnim celjenjem, ob oskrbi ran s trdim nekrotičnim tkivom, ob znakih klinične okužbe ter oskrbi kroničnih ran, kot so diabetična gangrena, preležanine ali golenje razjede. Obloga TenderWet/TenderWet 24 se uporablja toliko časa, da se razvije čisto granulacijsko tkivo.

Samo za zunanjo uporabo

merit

Uvoznik in ekskluzivni zastopnik medicinskih izdelkov Hartmann, Šmartinska 130,
1000 Ljubljana, Slovenija, Tel.: (01) 548 37 10, Fax: (01) 548 37 46

Učinkovita prva pomoč pri oparinah in opeklinah

Oparine in opekline so nevarne in boleče, **zato je pomembno, da takoj pravilno ukrepamo.**

Hidrogel VESTA je najnovejši dosežek znanosti, ki opekline in oparine takoj in dolgotrajno hladila, lajša bolečine ter zmanjšuje posledice le-teh.

STERILNI HIDROGEL VESTA, švicarski izdelek, je nepogrešljiv **pri prvi pomoči** v gospodinjstvih, na delovnih mestih, v nujni medicinski pomoči, pri gasilcih oziroma povsod, kjer obstaja nevarnost oparin in opeklin. Uporabo izdelkov VESTA priporočajo zdravniki in strokovnjaki s področja opeklin.

- VESTA je namenjena prvi pomoči pri opeklinah, ki so posledica poškodb z ognjem, vročino, paro, kemikalijami, elektriko, plinom in tudi pri sončnih opeklinah.

- VESTA je sterilen hidrogel, ki vsebuje vodo, olje avstralskega oljčnega drevesa in želirno sredstvo.

- VESTA je na voljo kot čisti **hidrogel** (VESTAGEL), kot **obveza** namočena v hidrogel, iz netkanega in nevlaknatega materiala različnih dimenzij (VESTASAN) in kot **odeja** za profesionalno uporabo (VESTATEX) ter kot **hidrogel z dodatkom negovalnih sestavin** za prvo pomoč pri sončnih opeklinah.

- VESTA zelo učinkovito fizikalno absorbira toploto, zato takoj lajša bolečine.

- VESTA **začne takoj ohlajati opekline in jo nenehno hladi**. Ob takojšnji uporabi se ustavi proces širjenja opekline in s tem zmanjšuje stopnjo nadaljnje poškodbe kože in tkiva. Hidrogel obenem varuje pred okužbami in preprečuje izgubo telesne tekočine.

- VESTA ne draži in ne masti kože ter se ne lepi na poškodbo, tako da jo lahko zdravnik oskrbi brez bolečega čiščenja.

Uporaba je enostavna, na opekline položimo obvezo VESTA ali pa naneseemo debelo plast hidrogela VESTA in hladimo najmanj 15 do 30 min. oziroma toliko časa, da bolečina preneha.

Pomembno: *Globoke opekline ter opekline na obrazu, rokah, nad sklepi in na intimnih delih mora po prvi pomoči pregledati in oskrbeti zdravnik.*

... ali je vredno biti nepripravljen?

Izdelki VESTA so na voljo v lekarnah in specializiranih prodajalnah v Sloveniji.

Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

Bayer

Bayer Pharma d.o.o.
Celovška 135
1000 Ljubljana

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE**

ODGOVORNA UREDNICA: Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Irma Antončič, Bojana Filej, Irena Istenič,
Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA: prof. Cvetana Tavzes

PREVAJALEC: Primož Trobevšek

NAKLADA: 12500 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ljubljana, Vidovdanska 9
telefon, telefaks: 01/ 2316-055,
tajništvo Zbornice - Zveze
telefon, telefaks: 01/ 4344-903, naročnine, računi
e-mail: zveza.med.sester@siol.net
žiro račun: 50101-678-48641

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,
tel.: 01/ 5461-800, 5408-202, faks: 5400-315
e-mail: anonsa@anonsa.si

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o., Vrhnika, Krožna pot 2
tel.: 01/ 7557-850, faks: 01/ 7557-855
e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana,
tel./faks: 01/ 2301-542,

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Jaka Bregar

Spletna stran: www.zveza-dmszts.si

Utrip je glasilo – informativni bilten Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Revija izhaja 11-krat letno. Letna naročnina za nečlane je 4500 sit, člani plačujejo naročnino za Utrip s članarino, od katere se obračunava in plačuje 8-odstotni davek na dodano vrednost.

DOLŽNOST?

Kako lahko trdite mi,
Kako vam je lahko prikrivati,
Zakaj mi lažete vsi,
Zakaj upanje dajete mi,
Zakaj, zakaj, zakaj...?
Ker vedite, da vem,
Da zame več prihodnosti ni.

Etika zavezuje vas,
Molčečnost obdaja vas,
Toplina izžareva iz vas...
A vse to je laž...
Prosim, odrešite me,
Domagajte umreti v miru mi,
Ker bolečina prehuda je
In ne morem več boriti se.

Klavdija Prah

delo zbornice-zveze

7 OKTOBER NA ZBORNICI – ZVEZI

novice iz ICN

13 IZJAVE MEDNARODNEGA SVETA MEDICINSKIH SESTER

Iz društev

- 16 DMSZT LJUBLJANA – VOLILNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA
- 19 Z DMSZT LJUBLJANA NA DUNAJ
- 21 OBISK ČLANIC IN ČLANOV DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVO MESTO V ZDRAVILIŠČU ŠMARJEŠKE TOPLICE
- 22 POLET Z BALONI
- 23 STROKOVNO POTOVANJE V JUŽNO NEMČIJO - BISERI ROMANTIČNE CESTE IN OGLED TOVARNE HARTMANN

iz sekcij

- 26 SEMINAR SEKCIJE OPERACIJSKIH MEDICINSKIH SESTER SLOVENIJE
- 27 HEJ, PA JA NE BOŠ TI TISTI?
- 29 ALERGIJE, PROBLEM SODOBNEGA ČASA.
- 31 POROČILO O UDELEŽBI ČLANIC SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOSKOPIJI NA MEDNARODNIH SREČANJIH

s humorjem le lažje in lepše

- 34 "SEDMICA"

iz delovnih sredin

- 35 VODA, GASILA BO ŽEJO IN UMIVALA ZOBE
- 37 NA POKLJUKI
- 39 NADALJUJEMO S STROKOVNIMI SREČANJI

predstavljamo vam

- 40 ZAVOD ZA RAZVOJ PALIATIVNE OSKRBE LJUBLJANA

razmišljanja

- 42 ZGODBA O PRIJATELJSTVU
- 43 LISTI, IZTRGANI IZ DNEVNIKA
- 44 TUDI STAROST JE LAHKO LEPA
- 45 ZAUPANJE NI MATERIALNA DOBRINA, ZAUPANJE JE NUJNO POTREBNO ZA DOSTOJNO ČLOVEŠKO - PREŽIVETJE

obvestila

- 54 srečanja v tujini

**NAVODILA
ZA OBJAVO
ČLANKOV
V UTRIPU**

Rok za oddajo prispevkov za objavo v informativnem biltenu Utrip je do 25. v mesecu. Utrip izhaja med 12. in 15. v mesecu. Članki naj bodo natipkani ali računalniško izpisani tako, da je 30 vrstic na eni strani in s 60 znaki v vrsti. Članki naj ne presegajo 4 tipkanih strani. Avtorje naprošamo, da poleg izpisa oddajo tudi disketo in po največ dve sliki na prispevek. Poleg tega naj avtorji navedejo svoj priimek in ime, naslov bivanja in telefonsko številko, na katero bodo dosegljivi za morebitne razgovore glede objave članka. Slike, ki so priložene k člankom, naj bodo opremljene z besedilom ter priimki in imeni oseb na sliki. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov ne honoriramo.

Uredništvo

Petra Kersnič

OKTOBER NA ZBORNICI – ZVEZI

Jesenski mesec oktober je ponavadi med produktivnejšimi v letu, hkrati pa se nagiba že k tistemu času, ko se pričnejo snovati načrti za naslednje leto. Letošnji oktober se je uresničil v vremenskih napovedih, tako da je bil res mesec »indijanskega poletja«. Je pa tudi mesec, zaznamovan s številnimi dogodki, ki v zdravstvu in njegovih strokah odpirajo nove dimenzije ne le vsakodnevne prakse, temveč tudi znanja in upravljanja z znanjem.

Z mesecem, ki ga označuje **število deset**, se dotaknemo sestavljenega števila. Po opisanih značilnostih predstavlja število 10 dovršenost in enotnost - je seštevek prvih štirih števil. Kitajci deset označujejo kot dvakratnik števila pet – torej ga pojmujejo kot dvojnost. Poznamo deset božjih zapovedi, število sto pri mnogih narodih simbolizira del celote, število 1000 je rajsko število in deset tisoč pri Kitajcih simbolizira celovitost vsega na zemlji.

In kaj smo delali in kje smo bili v oktobru:

1. oktober

- obisk gospoda Milana Kramariča, predstavnika Coloplasta v Sloveniji, in gospe Birthe Krüger – predstavnice firme Coloplast z Danske, ki se je na kratkem obisku po Sloveniji ustavila še pri nas; seznanili smo jo z našo organizacijo in se za kratek čas zadržali v prijetnem pogovoru, saj se je gostji zeli mudilo.

2. oktober

- seja Komisije za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje.

4. oktober

13. seja Upravnega odbora.

9. oktober

- seja Uredniškega odbora Obzornika zdravstvene nege.

15. oktober

- razgovor z ministrom za zdravje prof. dr. Dušanom Kebrom.

17. oktober

- 2. seja Nadzornega odbora, ki je obravnaval poročilo o finančnem poslovanju Zbornice – zveze v prvem polletju leta 2001 ter analizira poročilo Upravnega odbora;
- razgovor s predstavnico iniciativne skupine za ustanovitev Društva za oskrbo rane Sloveniji.

18. oktober

- seja Častnega razsodišča Zbornice – Zveze.

19. oktober

- udeležba in nagovor predsednice mag. Bojane Filej na otvoritveni slovesnosti 138. skupščine Slovenskega zdravniškega društva v Mariboru.

24. oktober

- razgovor pri generalnem direktorju Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije gospodom Francem Koširjem;
- 14. seja Upravnega odbora.

25. oktober

- delovni sestanek o sodelovanju na področju pridobivanja sponzorskih, donatorskih in reklamnih sredstev.

29. oktober

- seja Komisije za izobraževanje.

Spomnimo se:

1. oktober – svetovni dan starejših

7. oktober

teden otroka,
evropski teden boja proti raku,
teden vseživljenjskega učenja.

9. oktober – Dan duševnega zdravja

16. oktober – Svetovni dan hrane

17. oktober – Mednarodni dan boja proti revščini

24. oktober – Dan združenih narodov

S SEJ UPRAVNEGA ODBORA

Na 13. sejo sejo Upravnega odbora je bila objavljena gospa Darja Cibic, svetovalka ministra za področje zdravstvene nege, ki je člane seznanila z aktivnostmi Ministrstva za zdravje na področju srednjega strokovnega izobraževanja. Med drugimi temami je Upravni odbor na podlagi ocene poslovanja v prvem polletju leta 2001 in vsebinske razprave sprejel ukrepe za poglobljeno spremljanje finančno-materialnega poslovanja na vseh 32 strokovnih mestih organizacije.

Upravni odbor je obravnaval oceno 3. kongresa zdravstvene nege in pri tem upošteval tudi analizo anketnega vprašalnika. Od 294 razdeljenih vprašalnikov, ki so jih prejeli vsi udeleženci, je bilo vrnjenih 59 vprašalnikov, kar je 20,06 %. Kongres je bil v več kot 80 % dobro (odlično) ocenjen, posamezne pripombe pa so se nanašale na prekratke odmore in premalo časa za kosilo, premalo diskusij, spremeljajočih kulturnih dogodkov, premalo obvestil o dogodku v medijih, premalo poudarjene vloge tehnikov zdravstvene nege, premalo predavanj s primarne ravni zdravstvenega varstva in dvakrat izražena ocena, da je bila kotizacija za kongres previsoka.

Upravni odbor je ocenil tudi odmeve na sprejeto resolucijo izvajalcev zdravstvene nege, ki kažejo, da je bila dobro sprejeta tako med člani, med funkcionarji in na državni ravni. 15.10.2001 so predstavniki Zbornice – Zveze opravili razgovor z ministrom za zdravje in državnimi sekretarji, 24. 10. 2001 pa je bila delegacija Zbornice – zveze na razgovoru z generalnim direktorjem zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in njegovimi pomočniki. Na sprejem pri ministrici za šolstvo, znanost in šport še čakamo.

ZAKON O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O ZAPOSLOVANJU TER DELOVNIH RAZMERAH IN ŽIVLJENJSKIH RAZMERAH IZVAJALCEV ZDRAVSTVENE NEGE (KONVENCIJA MEDNARODNE ORGANIZACIJE DELA ŠT. 149)

Mnogi se še spominjate Utripa maja 1994, ko smo objavili pričetek parlamentarnega postopka za sprejemanje navedenega zakona in v ta namen objavili prevod te konvencije. Če seštejemo čas, je sedem let in pol po tem prišlo do sprejema zakona. Državni zbor je na svoji seji dne 25.10.2001 zakon sprejel in prične veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu. Morda še ta časovna zanimivost – Konvencija je bila sprejeta 21. junija 1977 na 63. zasedanju

Generalne konference Mednarodne organizacije dela v Ženevi. Zakon bomo v celoti objavili, ko bo izšel Uradni list.

PROGRAM PRIPRAVNİŠTVA IN STROKOVNEGA IZPITA ZA POKLIC DIPLOMIRANA MEDICINSKA SESTRA/DIPLOMIRANI ZDRAVSTVENIK

Uradi list št. 83/25.10.2001 (stran 8449 – 8452)

Na podlagi tretjega odstavka 64. člena zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 9/92, 45/94, 37/95, 8/96, 59/99, 90/99, 98/99, 31/00, 36/00 in 45/01) in 12. ter 15. člena pravilnika o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev na področju zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS, št. 59/92, 59/96 in 45/99) predpisuje minister za zdravje

PROGRAM

pripravništva in strokovnega izpita za poklic diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik

1

Program pripravništva za poklic diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik določa vsebine in obseg strokovnih znanj, ki jih mora pripravnik pridobiti v času pripravništva in jih obvladati za strokovni izpit ter poznejše samostojno delo.

2

Zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravstveni delavec organizira usposabljanje pripravnika tako, da lahko le-ta usvoji predpisana znanja in spretnosti iz tega programa, in da doseže naslednje cilje:

- usposobi se za samostojno, strokovno in odgovorno opravljanje sodobne zdravstvene nege,
- razvije potrebne osebnostne kakovosti za sodelovanje v strokovnih timih,
- razvije odgovornost za osebno strokovno rast, napredovanje, razvoj stroke in družbeno uveljavitev poklica,
- seznanjen se z zdravstvenimi zavodi, njihovo organizacijo in dejavnostjo,
- pridobiva nova strokovna znanja in poglobi znanja na različnih posebnih področjih zdravstvene nege,
- sprejme odgovornost za lastno zdravje in zdravje drugih,
- usvoji pozitivno poklicno identiteto,
- se sistematično pripravi na strokovni izpit.

3

Diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik se v času pripravništva usposobi za kakovostno, preudarno, humano in odgovorno delo na področju zdravstvene nege.

4

Pripravnik si pridobiva znanja in spretnosti, potrebna za samostojno opravljanje del in nalog s področja za katerega se je usposabljal, tako da:

- opravlja posamezne naloge pod vodstvom mentorja ali drugega za to določenega strokovnega sodelavca,
- obravnava posamezna vprašanja na konzultacijah z mentorjem,
- proučuje literaturo in predpisano gradivo za posamezno vsebinsko področje ter druga gradiva, ki so določena s programom pripravnikovega dela,
- se udeležuje izobraževalnih oblik, ki so organizirane posebej za pripravnike,
- se udeležuje izobraževalnih oblik s posameznih strokovnih področij.

5

Prilagoditveno trajanje 9 mesecev, od tega se pripravnik:

- 1 mesec seznanja z dejavnostjo upravljanja, organizacijo dela, poslovanjem in varstvom pri delu,
- 8 mesecev seznanja in usposablja za zdravstveno nego na posameznih strokovnih področjih.

VSEBINE IN OBSEG PROGRAMA PRIPRAVNISTVA

6

I. Področja: upravljanje, organizacija dela, poslovanje in varstvo pri delu (1 mesec).

Prilagoditveno iz vsebin upravljanja, poslovanja in varstva pri delu:

- spozna dejavnost, organiziranost in delovanje zdravstvenega zavoda, njegovih enot in drugih javnih zavodov,
- seznanjen s splošnimi akti, ki urejajo dejavnost, organizacijo dela, delovna razmerja in varstvo pri delu v zavodu,
- spozna oblike pridobivanja in razporejanja dohodka, planiranje, proces dela in njegovo učinkovitost, sistem informiranja in komuniciranja,
- seznanjen s z upravljanjem, planiranjem dela, nagrajevanjem, vrednotenjem opravljenega dela in ukrepanjem v smislu racionalizacije in gospodarnosti,
- spozna dejavnost, organizacijsko strukturo službe zdravstvene nege v zavodu ter sisteme in načine vodenja,
- spozna predpise, ki urejajo področje varstva pri delu, pomen varstva pri delu za ohranjanje zdravja in ukrepe ter zahteve, ki zagotavljajo varno delo,
- spozna dejanske in možne škodljivosti in nevarnosti za zdravje, ki lahko nastopijo v delovnem procesu,
- spozna pomen izobraževanja in vzgoje za varno delo.

7

II. Zdravstvena nega na posameznih strokovnih področjih (8 mesecev).

Prilagoditveno se usposobi za opravljanje aktivnosti zdravstvene nege na področjih: zdravstvena nega na posameznih področjih pri delodajalcu, v urgentni medicini, v intenzivni terapiji, v psihiatriji, v dispanzerskem in patronažnem zdravstvenem varstvu.

Vsebine dela na posameznih strokovnih področjih:

- a) pri delodajalcu:
 - organizacija službe zdravstvene nege v zavodu/pri zasebnem zdravstvenem delavcu,
 - sodobna zdravstvena nega na posameznih področjih (filozofija, doktrina, teoretični modeli, proces zdravstvene nege, standardi, dokumentacija),
 - timsko delo v negovalnem in zdravstvenem timu,
 - komuniciranje z bolnikom/varovancem in njegovimi svojci,
 - pomen vključevanja svojcev in drugih v zdravstveno oskrbo bolnika/varovanca,
 - povezovanje s strokovnimi službami zdravstvene nege in drugimi službami zavoda,
 - oživiljanje po ABC programu;
- b) v urgentni medicini:
 - posebnosti zdravstvene nege bolnikov v urgentni medicini,
 - sprejem urgentnega bolnika,
 - triaža z identifikacijo bolnika/poškodovanca in s poudarkom na prioriteti reševanja problemov v okviru pristojnosti zdravstvene nege,
 - diagnostično-terapevtski program v dejavnosti urgentne medicine, ki vključuje urgentni operativni poseg,
 - transport bolnika/poškodovanca;
- c) v intenzivni terapiji:
 - sodobna zdravstvena nega v intenzivni terapiji,

- sprejem bolnika v enoto intenzivne terapije,
- zdravstvena nega vitalno ogroženih bolnikov,
- intenzivna zdravstvena nega bolnikov z različnimi vrstami poškodb in obolenj (kirurški, internistični, pediatrični, onkološki...),
- posebnosti higienskega režima s poudarkom na preprečevanju bolnišničnih okužb,
- delovanje in uporaba medicinskih aparatov,
- zdravstvena nega umirajočega in oskrba umrlega;
- d) v psihiatriji:
 - ohranjanje duševnega zdravja,
 - psihosocialna rehabilitacija v psihiatričnem zavodu in zunaj njega,
 - posebnosti zdravstvene nege pri bolniku z duševnimi motnjami,
 - boleznin odvisnosti,
 - vključevanje družine in pomoč človeku v stiski;
- e) v dispanzerskem varstvu:
 - zdravstvena nega zdravega ali bolnega posameznika, družine in skupin v dispanzerski obravnavi,
 - postopki zdravstvene nege, sistematski in drugi pregledi, preventivno in zdravstveno vzgojno delo, diagnostično-terapevtski posegi v dispanzerski obravnavi, sprejem in triaža,
 - preventivni ukrepi za ohranjanje zdravja, obravnavanje rizičnih skupin populacije in druge oblike aktivnega dispanzerskega varstva;
- f) v patronažnem varstvu:
 - naloge negovalnega in zdravstvenega tima v patronažnem varstvu,
 - sodelovanje z drugimi službami v okviru zdravstvene doma ter nekaterimi organizacijami in službami zunaj njega,
 - zdravstvena nega zdravih in bolnih posameznikov, družine in skupnosti (zdravstvena nega na domu, zdravstvena nega posameznikov z onkološkimi, internističnimi in drugimi obolenji),
 - posebnosti zdravstvene nege invalidnih oseb in oseb s posebnimi potrebami.

PROGRAM STROKOVNEGA IZPITA

8

Program strokovnega izpita obsega preverjanje naslednjih teoretičnih in praktičnih znanj:

- strokovne vsebine iz področja zdravstvene nege,
- prva pomoč-organizacija in dajanje pomoči v rednih in izrednih razmerah,
- socialna medicina in organizacija zdravstvene dejavnosti,
- osnove pravne ureditve s področja zdravstvenega varstva, zdravstvene dejavnosti in zdravstvenega zavarovanja.

9

1. Zdravstvena nega

Prilagoditveno mora pokazati znanje, da je sposoben samostojno, strokovno, humano, odgovorno, kreativno in kritično opravljati dela in naloge diplomirane medicinske sestre/diplomiranega zdravstvenika ter suvereno zastopati stroko - zdravstveno nego, kadar sodeluje na interdisciplinarnem področju.

Vsebine:

- Pomen zdravja za posameznika, skupnost in družbo (pospeševanje in varovanje zdravja, odgovornost za zdravje v skladu z nacionalno strategijo zdravstvenega varstva);
- Razvoj zdravstvene nege: zgodovina poklica diplomirane medicinske sestre/diplomiranega zdravstvenika;
- Zdravstvena nega kot sestavni del zdravstvenega varstva;

- Organizacija dejavnosti zdravstvene nege in vloga diplomirane medicinske sestre/diplomiranega zdravstvenika v negovalnem in interdisciplinarnem timu;
- Profesionalna identiteta;
- Kodeks etike kot vodilo in spodbuda pri zahtevnem delu v praksi zdravstvene nege;
- Temeljni elementi sodobne zdravstvene nege:
- zagotavljanje in pospeševanje kakovosti v zdravstveni negi,
- filozofija zdravstvene nege,
- teoretični modeli zdravstvene nege (Henderson, Orem, Peplau, Levine...),
- proces zdravstvene nege,
- podporne tehnike procesnega pristopa (klinični protokoli, standardizirani načrti zdravstvene nege),
- standardi in kriteriji,
- negovalne diagnoze (standardne, individualne),
- dokumentiranje zdravstvene nege - vrsta dokumentacijskih sistemov, pomen,
- komunikacija v zdravstveni negi (uspešna, učinkovita, terapevtska),
- raziskovanje v zdravstveni negi,
- strokovna terminologija,
- zdravstvena nega v normativnih aktih,
- avtonomnost stroke;
- Najpogostejši problemi posameznikov, ki nastanejo kot reakcija na zdravstveno stanje ali življenjsko situacijo in njihovo reševanje;
- Zdravstvena nega varovancev v različnih obdobjih življenja;
- Zdravstvena nega invalidnih, vitalno ogroženih in umirajočih;
- Zdravstvena nega porodnic;
- Intervencije zdravstvene nege: ob sprejemu, odpustu bolnika, pri pripravi bolnika na operativni poseg in po njem, preprečevanje psihofizičnega hospitalizma;
- Ergonomska načela v zdravstveni negi;
- Preprečevanje okužb.

2. Prva pomoč-organizacija in dajanje pomoči v rednih in izrednih razmerah

Prilagoditev mora biti teoretično usposobljen za dajanje prve pomoči.

Vsečina:

- pravni vidiki dajanja prve pomoči poškodovanim in nenadno zbolelim,
- organizacijski ukrepi v rednih in izrednih razmerah,
- triaža poškodovancev in nenadno zbolelih,
- prepoznavanje različnih vrst poškodb, zlomov, krvavit, šokovnega stanja, motenj, opeklin in vročinske kapi, omrzlin in podhladitev, poškodb z električnim tokom, poškodb z jedkovinami, zastrupitev, stanja zožene zavesti in nezavesti, navidezna, klinična in biološka smrt, nenaden porod,
- ukrepi prve pomoči pri poškodovancih in nenadno zbolelih (zavarovanje, prenašanje in prevoz poškodovancev in nenadno zbolelih, načela imobilizacije udov in hrbtenice, ukrepi pri šoku, pri topih poškodbah kože in podkožja, pri ranah, pri poškodbah okončin, hrbtenice, pri poškodbah in nenadnih obolenjih glave, prsnega koša, trebuha, zunanjih krvavitvah, opeklinah in vročinske kapi, omrzlinah in podhladitvah, pri učinkovanju jedkih snovi na telo, zastrupitvah, poškodbah z električnim tokom, pri nezavestnih stanjih, pri nenadnem porodu).

3. Socialna medicina in organizacija zdravstvene dejavnosti

Prilagoditev mora pokazati oblikovan odnos do zdravja in bolezni posameznika, družine, lokalne skupnosti in družbe.

Vsečina:

- opredelitev socialne medicine,
- pravice, obveznosti in odgovornosti na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja,
- celovita obravnava problematike zdravega in bolnega človeka v okolju, kjer živi in dela,
- dispanzerski in epidemiološki pristop pri obravnavi zdravega in bolnega človeka,
- socialno medicinska diagnostika (zdravstveno stanje prebivalstva in posebno ogroženih skupin prebivalstva),
- socialno-medicinska etiologija (vplivi dejavnikov naravnega okolja na zdravje in bolezni ter vplivi socialnih dejavnikov),
- socialno medicinska terapija in profilaksa (naravni potek in faze razvoja bolezni, ukrepi primarne, sekundarne in terciarne prevencije, specifični ukrepi za preprečevanje bolezni in poškodb, nalezljive bolezni, razširjenost, vzročnost in značilnosti kroničnih množičnih nalezljivih bolezni in preprečevanje negativnih posledic socialno patoloških pojavov ter etična in ekonomska odgovornost zdravstvenih delavcev),
- uporaba statističnih metod in statističnih indikatorjev kot diagnostičnih sredstev za odločanje,
- temeljna načela statističnih raziskovanj v zdravstvu,
- statistika v zdravstvu: namen, predmet in področje zdravstvene statistike ter viri podatkov,
- sistem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, specifičnosti ekonomike, vodenja in upravljanja v zdravstvu,
- pojem in delitev demografske statistike,
- povezovanje socialne medicine z drugimi strokami.

4. Osnove pravne ureditve s področja zdravstvenega varstva, zdravstvene dejavnosti in zdravstvenega zavarovanja

Prilagoditev mora poznati podlage za organizacijo zdravstvenega varstva, zdravstvene dejavnosti in zdravstvenega zavarovanja.

Vsečina:

- ustavne pravice in temeljne svoboščine v zvezi z zdravstvenim varstvom,
- organizacija zdravstvenega varstva, zdravstvene dejavnosti in zdravstvenega zavarovanja,
- pravice in dolžnosti v zvezi z opravljanjem zdravstvene dejavnosti,
- organizacija zdravstvenega zavarovanja in izhajajoče pravice,
- organizacijske oblike zdravstvene dejavnosti, vrsta zdravstvenih zavodov ter notranja organiziranost,
- pravica in obveznost zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev iz delovnega razmerja.

10

Diplomirane medicinske sestre/diplomirani zdravstveniki, ki ob uveljavitvi tega programa že opravljajo pripravništvo po programu pripravništva za višjo medicinsko sestro/višjega zdravstvenega tehnika, zaključijo pripravništvo po omejenem programu.

11

Ta program začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 166/00

Ljubljana, dne 8. oktobra 2001.

Minister
za zdravje

prof. dr. Dušan Keber, dr. med. l. r.

RESOLUCIJA SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE

WHA 54.12

sprejeta 21. maja 2001

KREPITEV ZDRAVSTVENE NEGE IN BABIŠTVA

Štiriinpetdeseta skupščina Svetovne zdravstvene organizacije je pregledala poročilo o krepitvi zdravstvene nege in babištva;

- ponovno aktualizirala resolucije WHA 42.27, WHA 45.5, WHA 47.9, WHA 48.8 in WHA 49.1, ki so priporočale aktivnosti za krepitev zdravstvene nege in babištva;

- prepoznala pomen dostopnosti zdravstvenih sistemov pri prizadevanju za izboljšanje zdravja prebivalstev, kot to poudarja *Svetovno zdravstveno poročilo 2000*;¹

- prepoznala pomen uporabe ustreznih virov, vključno s človeškimi viri, pri zagotavljanju zdravstvenih storitev;

- se zaveda, da medicinske sestre in babice igrajo bistveno in stroškovno učinkovito vlogo pri zmanjševanju prevelike umrljivosti, zbolewnosti in invalidnosti ter pri promoviranju zdravih življenjskih slogov; zaveda se tudi, da je potrebna nadaljnja aktivnost za maksimiranje njihovega prispevka;

- je zaskrbljena glede globalnega pomanjkanja medicinskih sester in babic;

- se zaveda pomena zdravstvene nege in babištva, ki sta temelja vsakega zdravstvenega sistema in zdravja naroda;

- je pozorna na stalno potrebo po tem, da delo v zdravstvenem varstvu in babištvu poteka ob sodelovanju številnih partnerjev, katerih delo vpliva na zdravje prebivalstva, na promoviranje zdravja in na zdravstveno varstvo.

1. in glede na povedano POZIVA države članice:

(1) da nadaljujejo z razvojem svojih zdravstvenih sistemov ter si prizadevajo za re-

formiranje zdravstvenega sektorja s pomočjo sodelovanja medicinskih sester pri oblikovanju, načrtovanju in izvajanju zdravstvene politike na vseh ravneh;

(2) da pregledajo, ali razvijajo in udeležujejo nacionalne akcijske načrte za zdravje, modele izobraževanja in zakonodaje ter prakse za medicinske sestre in babice; ter poskrbijo, da bo našteto zadovoljivo in ustrezno odsevalo kompetence ter znanje, ki medicinskim sestram in babicam omogoča, da zadovoljijo potrebe prebivalstva, ki mu služijo;

(3) da vzpostavijo celostne programe za razvoj človeških virov, ki bodo podpirali usposabljanje, novačenje in ohranjanje usposobljene ter motivirane delovne sile medicinskih sester in babic v zdravstvenih službah;

(4) da razvijejo in udeležujejo politike ter programe, ki bodo medicinskim sestram in babicam zagotovile zdrava delovna mesta in kakovostno delovno okolje;

(5) da podprejo našteje ukrepe s stalnim ocenjevanjem potreb zdravstvene nege in babištva ter razvijanjem, rednim pregledovanjem in udeleževanjem nacionalnih akcijskih načrtov za zdravstveno nego in babištvo kot sestavnim delom nacionalne zdravstvene politike;

(6) da stopnjujejo razvoj storitev zdravstvene nege in babištva, ki zmanjšujejo dejavnike tveganja in se odzivajo na zdravstvene potrebe na podlagi trdnih znanstvenih in kliničnih dognanj;

(7) da pripravijo načrte za ovrednotenje storitev zdravstvene nege.

2. PROSI generalnega direktorja:

(1) da zagotovi podporo državam članicam pri vzpostavljanju mehanizmov za ugotavljanje globalnega pomanjkanja osebja v zdravstveni negi in babištvu, vključno z učinki migracije,

ter pri razvijanju načrtov in programov za kadrovske vire, vključno z etičnim mednarodnim novačenjem;

(2) da zagotovi podporo državam članicam pri njihovem prizadevanju za krepitev prispevka medicinskih sester in babic k zdravju prebivalstva ter da izvede potrebne ukrepe, ki bi v deželah v razvoju povečali število sodelovalnih centrov Svetovne zdravstvene organizacije za zdravstveno nego in babištvo;

(3) da poskrbi za sodelovanje strokovnjakinj/strokovnjakov za zdravstveno nego in babištvo v celostnem načrtovanju človeških virov v zdravstvu;

(4) da nadaljuje sodelovanje z vladami, ki promovirajo učinkovito usklajevanje med agencijami in organizacijami, ki skrbijo za razvoj zdravstvene nege in babištva;

(5) da zagotovi stalno podporo delu Globalne

svetovalne skupine za zdravstveno nego in babištvo ter da upošteva interese in prispevke zdravstvene nege in babištva v širših vidikih razvoja in izvajanja politike in programov Svetovne zdravstvene organizacije;

(6) da razvije in udejani sisteme ter enotne kazalce uspešnosti na državnih, regijskih in globalnih ravneh, kar bo omogočilo spremljanje, merjenje in poročanje o napredku pri doseganju teh ciljev;

(7) da nemudoma pripravi akcijski načrt za krepitev zdravstvene nege in babištva ter da na koncu zagotovi eksterno ovrednotenje izvajanja tega načrta;

(8) da skrbi za informiranost Zdravstvene skupščine glede doseženega napredka pri uveljavljanju te resolucije ter da o tem poroča na šestinpetdeseti skupščini Svetovne zdravstvene organizacije leta 2003.

ELEKTRIČNI ASPIRATOR »VACUMED«

Na podlagi večletnih izkušenj z aspiratorji na plinski pogon je podjetje Medicop d.o.o. iz Murske Sobote razvilo tudi aspirator na električni pogon z nazivom »VACUMED«.

VACUMED je namenjen za vse primere aspiracije, uporaba pa zelo enostavna. Na tastaturi je gumb za regulacijo vakuuma od 0 do -0,9 bara, dosežen vakuum pa se odčitava na manometru. Funkcionalnost aparata se lahko prilagodi potrebam uporabnika, saj je možno izbirati med številnimi kombinacijami sestavnih elementov.

Vakuumska črpalka ima lahko moči 34, 39 ali 76 l/min. Aparat se lahko prenaša ročno, z dodanim vozičkom pa je tudi mobilni. Na voziček je nameščena tudi tirnica za namestitev aspiracijskih posod ali druge opreme. Na voljo so aspiracijske posode iz polisulfona za večkratno uporabo kapacitete 2000 ml in 4000 ml ali pa tudi aspiracijske vrečke za enkratno uporabo s kapaciteto 1800 ml. Kolesa vozička so opremljena tudi z zavornim vzvodom, tako da je VACUMED med uporabo lahko stabilno nameščen. Aspiracijski posodi sta običajno dve, povezani pa sta preko preklopnika, ki omogoča nadaljevanje aspiracije, ko je ena posoda polna. Na voljo je tudi ti. varnostna posoda, ki onemogoča pretok aspirirane tekočine do vakuumske črpalke. Vklon in izklop vakuuma je poleg ročnega stikala lahko vzporeden tudi z nožnim stikalom.

VACUMED ustreza zahtevam standarda ISO 10079-1:1999 in zahtevam direktive o medicinski opremi MDD 93/42. Tudi design je zelo dovršen in ergonomičen.

Izjave Mednarodnega sveta medicinskih sester

Mednarodni svet medicinskih sester poziva k varnemu zagotavljanju humanitarne pomoči

Ženeva, 8. oktober 2001 – V imenu Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN) in zdravstvene nege vsega sveta je Judith Oulton, izvršna direktorica Mednarodnega sveta medicinskih sester, izrazila upanje, da bo varno zagotavljanje humanitarne pomoči za naraščajoče število afganistanskih beguncev in razseljenih oseb prednostna naloga v času sedanjih napadov na terorizem.

»Varno zagotavljanje humanitarne pomoči, vključno s hrano in zalogami medicinskih sredstev, ki jih potrebujejo medicinske sestre in drugi pri tem, ko pomagajo čedalje večjemu številu razseljenih oseb v Afganistanu, je glavna skrb. ICN je prepričana, da je bistveno to, da se z vsemi močmi omeji učinke vojaških napadov na civilno prebivalstvo«, je rekla Oultonova.

20.oktober - Svetovni dan osteoporoze

Osteoporoza: Tihi tat

Mednarodni svet medicinskih sester sodeluje z Zvezo za boljše zdravje kosti (ABBH), da bi osvetlil to izčrpavajočo, a ozdravljivo bolezen.

Rim, 19. oktober 2001 – Na svetovni dan osteoporoze (20. oktober) se je mednarodni svet medicinskih sester (ICN) združil z Zvezo za boljše zdravje kosti (ABBH) v kampanji za osveščanje v zvezi z naraščajočo grožnjo zdravju - osteoporozo v Evropi. Osteoporoza je bolezen, pri kateri se zmanjšuje gostota in kakovost kosti, kar oslabi okostje in poveča možnost zlomov, še posebej hrbtenice, zapestja, kolkov, medenice in nadlahtnice. Mednarodni svet medicinskih sester sodeluje z Mednarodnim skladom za osteoporozo (IOF), organizacijami zdravstvene nege, ki so članice Mednarodnega sveta medicinskih sester, Italijansko skupino za staranje in družbo ter s predstavniki podjetij Procter & Gamble Pharmaceuticals in Aventis Pharma, da bo lahko 19. oktobra sprožil edinstveni splošno

evropski program na posebnem medijskem seminarju v Rimu.

Anne Sutcliffe, strokovnjakinja za zdravstveno nego, bo na seminarju predstavila učinke zlomov hrbtenice in kolkov. Diapozitivi njene predstavitve in biografski podatki so v priloženem informativnem paketu. Priložen je tudi list s podatki o osteoporozi, ki ga je v zvezi s to pobudo posebej oblikoval Mednarodni svet medicinskih sester. Inovativni in ključni element tega programa je 'Osteo tovrnjak', ki bo potoval po evropskih centrih v naslednjih desetih mesecih in zagotavljal praktično možnost za ženske, ki so starejše od šestdeset let, da izvejo, ali so v rizični skupini za osteoporozo. Tovornjak, ki ga bodo upravljale medicinske sestre, bo zagotavljal tudi izobraževanje o preprečevanju osteoporoze in o življenju z njenimi posledicami. Spremenjena svetovna demografija, še posebej povečanje populacije starejših ljudi in podaljševanje življenjske dobe, zahteva raziskovanje in razširjanje informacij o osteoporozi.

Mednarodni svet medicinskih sester je zveza več kot 120 organizacij medicinskih sester raznih držav, ki predstavlja na milijone medicinskih sester po vsem svetu. Vodijo ga medicinske sestre v korist medicinskih sester, ICN je mednarodni glas zdravstvene nege in skrbi za kakovostno zdravstveno nego za vse ter trdne globalne zdravstvene politike.

Za dodatne informacije se obrnite na Lindo Carrier-Walker

Tel.: (+41 22) 908 0100

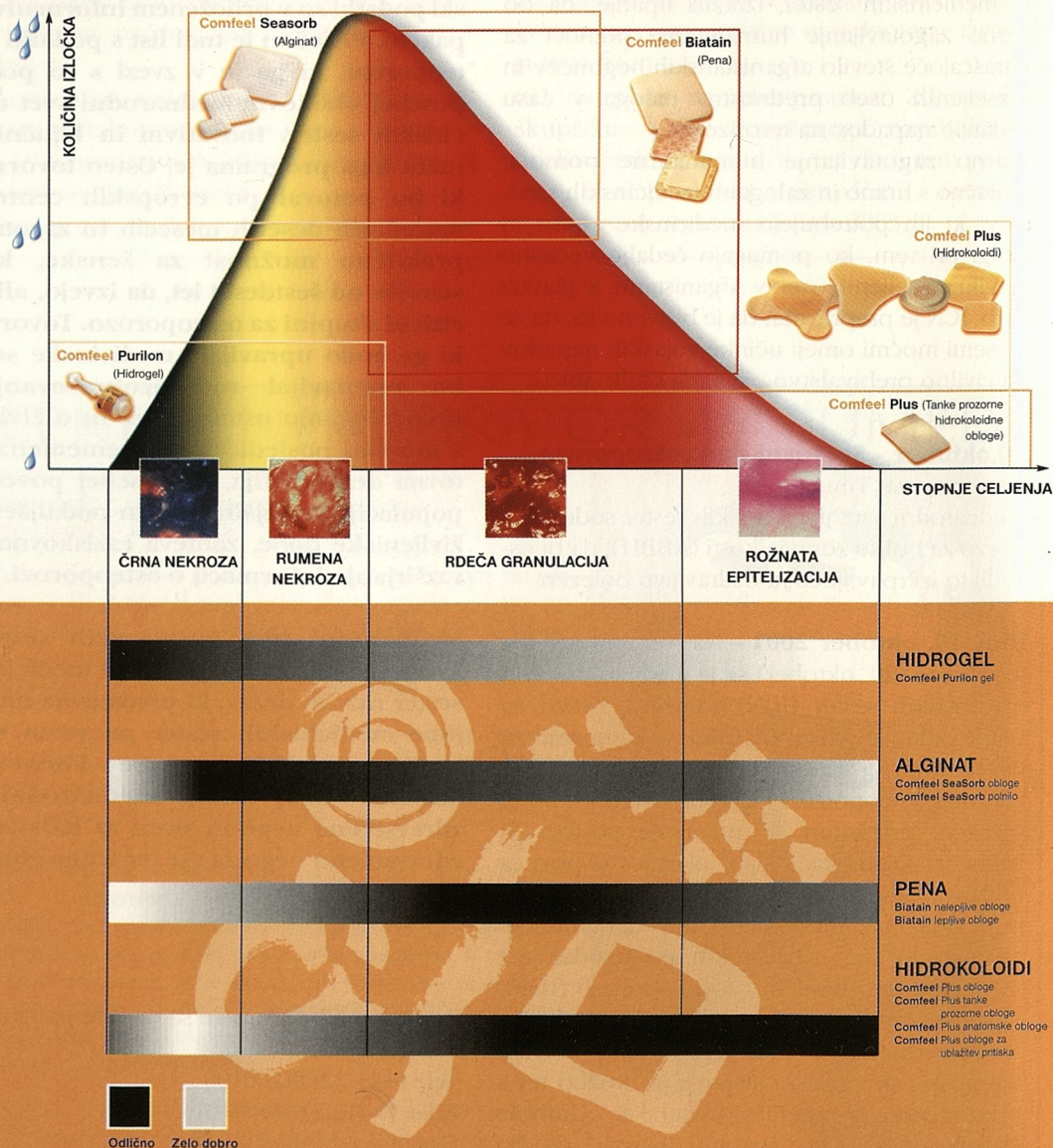
Faks: (+41 22) 908 0101

E-mail: carrwalk@icn.sh

Spletna stran: www.icn.ch

Comfeel

Model vam pomaga izbrati najprimernejši pripomoček za oskrbo rane iz programa Comfeel. Pri izbiri upoštevajte stopnjo celjenja rane, videz dna rane in količino izločka. Razpredelnica kaže najobičajnejšo količino izločka na posamezni stopnji celjenja rane. Seveda pa stopnje celjenja rane niso vedno enoznačne, niti ločene med seboj. Pogosto se prekrivajo in glede na uspešnost celjenja premikajo po razpredelnici levo ali desno.

Visokokakovostni izdelki za nego rane

Visokokakovostni izdelki **Comfeel** imajo vrsto prednosti. Te povečujejo njihovo učinkovitost in podaljšujejo čas namestitve. Rokovanje z njimi je enostavno, moč jih je hitro zamenjati. Ne puščajo ostankov v rani, zato je čiščenje enostavno. Vse našteje prednosti pomembno vplivajo na udobje uporabnikov.

Hidrogel **Purilon** je edini hidrogel, ki vsebuje CMC-karboksimetil celulozo in alginat. Zato hkrati učinkovito mehča obloge na rani in vpija izloček. Gel ne drsi z rane. Ne vsebuje sestavin, ki bi lahko zavirale proces celjenja rane ali povzročale preobčutljivostne odzive.

Alginatna obloga **SeaSorb** izgleda drugačna in tudi je drugačna od ostalih alginatnih oblog. Je brez vlaken, nikoli ne razpade, odstranite pa jo lahko vedno v celoti. Če jo zamenjate pravočasno, vpija izloček vertikalno, zrcalno glede na obliko rane in tako bistveno manj obremenjuje robove rane.

Penaste obloge **Biatain** hitro vpijajo izloček in imajo visoko vpojnost. Zaradi posebne 3D strukture se izloček tudi pod kompresijskim povejtem bistveno manj širi lateralno na robove rane. Obloge ne povzročajo alergičnih reakcij, nikoli ne razpadejo in ne puščajo ostankov na rani.

Hidrokoloidne obloge **Comfeel Plus** so edine hidrokoloidne obloge, ki vsebujejo CMC in alginat. To jim zagotavlja odlično vpojnost izločka. Se zelo dobro lepijo na kožo, imajo stanjšane robove in še druge prednosti, ki jim podaljšujejo čas namestitve in uporabniku zagotavljajo popolno udobje. Anatomske obloge so namenjene oskrbi ran na težko dostopnih mestih in oskrbi razjed zaradi pritiska.

Stanjšane, prozorne hidrokoloidne obloge **Comfeel Plus** se odlično lepijo na težko dostopnih mestih in dobro vpijajo izloček. So popolnoma prozorne, kar omogoča lažje spremljanje poteka celjenja rane.

Coloplast A/S,
Podružnica Ljubljana
Prušnikova 1, 1210 Ljubljana
telefon: (01) 512 74 40
telefax: (01) 512 57 39
E-pošta: simkr@coloplast.com
splet: www.coloplast.si

Coloplast, Comfeel, Purilon,
Biatain in **SeaSorb** so registrirane
blagovne znamke
družbe Coloplast A/S,
DK-3050 Humlebaek,
Danska

Uvoz in distribucija:
Sanolabor d.d.
Leskoškova 4, 1000 Ljubljana
telefon: (01) 585 4211
splet: www.sanolabor.si

Irena Keršič Ramšak

DMSZT LJUBLJANA – VOLILNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA oz. faze PZN, ugotavljanje, načrtovanje, izvajanje in vrednotenje

Ugotavljanje potreb

Na 25. seji upravnega odbora DMSZT Ljubljana smo ugotovili, da moramo v skladu s statutom organizirati in izpeljati volilni občni zbor društva, ker poteče v oktobru mandat organom in funkcionarjem društva. Živahna razprava se je končala s predlogom, da se volilni občni zbor izpelje 3. oktobra 2001.

Načrtovanje dela

V zgodnjem poletju 2001 so se pričele priprave z razpisom in volilnim postopkom evidentiranja kandidatov za:

- Predsednico/ka društva,
- Podpredsednico/ka društva (2),
- Člane upravnega odbora društva,
- Člane Nadzornega odbora društva (3) in
- Predsednico/ka razsodišča društva.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

- razpis se objavi v Utripu,
- potrdi se datum in ura občnega zbora,
- predlagani kraj izvedbe je Kolosej v Ljubljani,
- ogled filmskega giganta s čutečim in romantičnim filmom,
- med katerim se »grickajo kokice« in pije Coca Cola.

Izvedba

Občni zbor je potekal dne 3. 10. 2001 s pričetkom ob 14.00 uri v dvorani Koloseja v Ljubljani po vnaprej točno določenem protokolu, ki ga g. Peter Požun izvrstno obvlada. Za delo občnega zbora so bila imenovana delovna telesa, ki so izvedbo protokola profesionalno izpeljali. Poročilo predsednice ge. Darinke Klemenc o delu v preteklih štirih letih je zajelo celovitost delovanja društva, ali kot je sama dejala: »Sila, ki je poganjala društvo, je bila močna in številčna.« Vsega tega ne bi bilo brez vestne-

ga in sposobnega gospodarja, ki obvlada finančno delovanje. V tej vlogi je bil g. Požun gotovo prvi in vodilni igralec, vsi ostali smo bili samo igralci stranskih vlog. Na koncu se je predstava izkazala za izvrstno, kar je nedvomno odraz usklajenega delovanja in odlične režije.

Po opravljenih volitvah so bili sprejeti:

- novi člani upravnega odbora DMSZT Ljubljana (42),
- članice nadzornega odbora: Ljubica Šavnik, Saša Kotar, Olga Koblar,
- predsednica razsodišča: Darinka Čarni Dobovišek,
- predsednica: Darinka Klemenc,
- podpredsednik: Peter Požun,
- podpredsednica: Irena Keršič Ramšak.

Predstavljeni program vodstva v mandatnem obdobju do leta 2005 ohranja delovanje v dosedanjem obsegu in vsebini dela, s poudarkom na splošnih zahtevah, ki vsebujejo vidnost delovanja in povečanje članstva, zaznavanje potreb in uresničevanje izraženih teženj članstva, aktivnejše delovanje za namene društva na lokalni ravni, krepitev sodelovanja in povezovanja na ravni regije, tesnejše sodelovanje z regionalnimi društvi med sester pri skupnih vsebinah. Vodstvo se zavezuje, da bo spoštovalo statutarne določbe, skrbelo za najučinkovitejšo izrabo sredstev, poskušalo zagotoviti prostorske razmere za delovanje društva in pričelo s pripravami prenosa nalog vodenja društva v naslednjem mandatu. Po opravljenem uradnem delu je sledil ogled filma Traffic, v katerem ni bilo nič romantike, zgolj trda predstavitev sveta, v katerega posežejo mamila.

Vrednotenje

Ocena delovanja društva v preteklem obdobju je bila izražena s ponovno izvolitvijo predsednice in obeh podpredsednikov društva ter ostalih članov in funkcionarjev, kar kaže zaupanje članov in članic v sposobnosti vodstva in podpiranje ter sodelovanje v predlaganem programu. Veselje do druženja, pripadnost poklicu in stanovski organizaciji nas bogati in pripomore tudi k celostni obravnavi in kakovostni zdravstveni negi naših varovancev. Ga. Klemenc je dejala, da bodo pravo oceno dali šele naši zanamci. Torej počakajmo.

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Raziskovalna skupina pri Društvu medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana je leto dni raziskovala lastno poklicno skupino, kjer ste sodelovali številni izvajalci zdravstvene nege iz vse Slovenije. Obljubili smo vam predstavitev rezultatov, zato vas prijazno vabimo na strokovno srečanje z mednarodno udeležbo, ki bo
v torek, 4. decembra 2001 v dvorani Pošte Slovenija (Čopova ulica 11)
s pričetkom ob 9.00 uri z naslovom

MEDICINSKE SESTRE V SLOVENIJI

Registracija udeležencev od 8.15 do 8.45. Prosimo, bodite točni.

PROGRAM

Uvodni pozdrav in predstavitev programa, Darinka Klemenc, dipl.m.s.;

Razvoj zdravstvene nege v Skandinaviji s poudarkom na raziskovanju, prof. dr. Birgit Rasmussen (Švedska);

Raziskovanje v zdravstveni negi v preteklosti, Vera Grbec, viš. med. ses., univ. dipl. org.

PODELITEV SREBRNIH ZNAKOV, NAJVIŠJIH PRIZNANJ DRUŠTVA

ODMOR

Teoretična in metodološka izhodišča raziskave: Medicinske sestre v Sloveniji, doc. dr. Majda Pahor, univ. dipl. soc.;

Medicinske sestre v Sloveniji v luči nekaterih dosedanjih raziskav, Klavdija Peternjel, dipl.m.s.;

Medicinske sestre v očeh študentov zdravstvene nege (kvalitativna študija), dr. Majda Pahor, univ. dipl. soc.;

Predstavitev raziskovalnega vzorca, Klavdija Peternjel, dipl.m.s.;

Etična razmišljanja slovenskih medicinskih sester, Jana Šmitek, viš. med. ses., prof. zdr. vzgoje;

Stališča medicinskih sester do izobraževanja, Andreja Kvas, viš. med. ses., prof. zdr. vzgoje.

ODMOR

Zadovoljstvo medicinskih sester na delovnih mestih, Renata Zupančič, dipl.m.s.;

Samopodoba medicinskih sester, Zdenka Mrak, viš. med. ses., prof. zdr. vzgoje;

Medicinske sestre o zdravju, zdravstvenih navadah in zdravstveni službi, Zlata Živčič, viš. med. ses.;

Gibalne aktivnosti medicinskih sester, Đurđa Sima, dipl.m.s., Divna Eržen, dipl.m.s.;

Prosti čas medicinskih sester, Irena Planinšek, dipl.m.s.;

Uporaba kulturnih dobrin kot kazalec kakovosti življenja medicinskih sester, Darinka Klemenc, dipl.m.s.

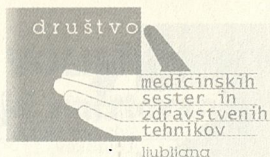
Zaključek je predviden okrog 14.00 ure; na koncu bo vsak udeleženec prejel zbornik predavanj s strokovnimi članki. Prijave sprejemamo na tel. 041 754 695 ali 01 522 23 19 med 7. in 8. uro zjutraj (gospa Irma Kiprijanovič) ali po e-pošti irma.kiprijanovic@kclj.si.

Kotizacija znaša 3000 SIT, za upokojene in študente 1500 SIT, ki jo, prosimo, vplačajte na žiro račun 50103 678 61150.

Strokovno srečanje je verificirano pri Zbornici zdravstvene nege Slovenije – Zvezi društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in se šteje za strokovno izobraževanje.

Pridružite se nam na strokovnem srečanju, kjer bomo prvič predstavili obsežno raziskavo o slovenskih medicinskih sestrah.

*Predsednica DMSZT Ljubljana
Darinka Klemenc*

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana v sodelovanju z Visoko šolo za zdravstvo Univerze v Ljubljani vas v okviru raziskovalnega projekta MEDICINSKE SESTRE V SLOVENIJI vabi na učno delavnico

KAKO DOLOČITI RAZISKOVALNI PROBLEM IN IZBRATI USTREZNE METODE V ZDRAVSTVENONEGOVALNEM RAZISKOVANJU

HOW TO IDENTIFY A RESEARCH PROBLEM AND CHOOSE APPROPRIATE METHODS IN NURSING RESEARCH

v ponedeljek, 3. decembra 2001 v prostorih Visoke šole za zdravstvo Univerze v Ljubljani, Poljanska 26a od 9.00 do 12.00 ure.

Delavnico bosta vodili priznani strokovnjakinji

prof. dr. BIRGIT RASMUSSEN in doc. dr. MAJDA PAHOR, univ. dipl. soc.

Prof. dr. Birgit Rasmussen je izredna profesorica na Oddelku za zdravstveno nego Medicinske fakultete Univerze v Umei na Švedskem. Zdravstveno nego je študirala na Danskem, magistrirala iz zdravstvene nege v ZDA, doktorirala v Umei in opravila eno letno specializacijo iz supervizije na Norveškem.

Doc. dr. Majda Pahor, univ. dipl. soc. je vodja katedre za družboslovno in humanistično področje na Visoki šoli za zdravstvo Univerze v Ljubljani. Je nosilka socioloških predmetov na vseh oddelkih in predmeta Uvod v raziskovalno delo na oddelku za zdravstveno nego in za zdravstveno nego porodniško ginekološke smeri. Na oddelku za zdravstveno nego Medicinske fakultete Univerze Umea na Švedskem je gostujoča predavateljica in sodelavka v raziskovalnem projektu.

PROGRAM

- seznanitev udeleženk/ introducing the participants
- identifikacija problemov v raziskovanju/ problem identification in nursing research
- delo v malih skupinah/ small groups work
- predstavitve malih skupin o možnih raziskovalnih problemih/ small groups' presentations of possibly researchable problems
- odmor/ break
- kako povezati probleme in metode/ how to connect problem and methods
- delo v malih skupinah/ small groups work
- predstavitve malih skupin in razprava/ presentations and discussion

Delavnica bo potekala v angleškem jeziku (brez prevoda), zato od kandidatov pričakujemo aktivno znanje angleščine, nekaj izkušenj z raziskovanjem in zanimanje za to področje.

Delavnice se bo lahko udeležilo le 25 slušateljev, zato prosimo, pohitite s prijavi.

Učna delavnica je verifilirana pri Zbornici zdravstvene nege Slovenije – Zvezi društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije in se šteje za strokovno izobraževanje.

Prijave sprejemamo na tel. štev. 041 754 695 ali 01 522 23 19 med 7.00 in 8.00 uro (ga. Kiprijanovič).

Kotizacija znaša 5000 SIT in jo lahko nakažete na žiro račun 50103 678 61150

Lepo povabljeni.

Predsednica DMSZT Ljubljana
Darinka Klemenc

Jože Matjašec

Z DMSZT LJUBLJANA NA DUNAJ

Sobota 6. oktobra je bila povsem navadna sobota. Za nekoga je pomenila morda le odsotnost z dela, za drugega le še en dan iz mesečne obveze. Odločitev vedno sprejme vsak zase. Nekaj nas je sprejelo skupno; da bomo ta jesenski dan potovali na Dunaj. Zbralo se nas je za dva avtobusa in od kod drugod v Ljubljani, kot s Kongresnega trga, ki ima že kar poslanstvo mesta naših odhodov, smo v zgodnji jutranji uri krenili proti cilju. Pripetljaj z rezerviranimi sedeži v enem od avtobusov je omembevreden le toliko, ker se je vsak znašel pred novo odločitvijo; si dovoli, da mu neljubi dogodek že jutraj pokvari dan, ali pa gre preko tega in se prepusti veselemu pričakovanju, ki mu ga nudi potovanje.

Šesturna pot je dobro pokazala, kaj storiti v tem času, ko si omejen v fizičnem gibanju, obdan z naključnimi sopotniki..., tudi vodičko, ki so jo izbrali na agenciji. Slednja se je trudila, da bi nas med vožnjo občasno zainteresirala za bogato zgodovino Avstrije, s katero smo bili tudi Slovenci zelo povezani. Sopotniki pa, tretjina v nenehnem dreamežu, v stilu nočnega 'šihta' zadnjih dni, drugi spet živahni; pogovor, smeh ... Nekaj nas je vzelo na pot knjigo in se tako prepustilo občasnemu branju.

Prihod na Dunaj nas je nekaj začelo z obiskom v gradu Schoenbrunn, ostali so v tem času obiskali le grajski park. Obisk po posameznih sobah gradu je nudil jasno pričevanje časa carskega Dunaja. Osebnost me je najbolj nagovorila delovna soba Franca Jožefa I., ki se je razlikovala od ostalih sob po skromni opremljenosti. Bila pa je bogata predvsem po številnih slikah iz življenja s cesarico Elizabeto. Zasledil sem podatek, da je že jutraj ob 5. uri začel svoj dolg delovni dan. Skromni obrok so mu servirali kar na pisalni mizi. 'Človek je dolžan delati, vse

dokler ne pade od izčrpanosti,' so njegove znane besede.

Sledila je krožna pot z avtobusom po Dunaju: ne bom našteval. Vsak je videl, kar je hotel videti. Ljudje smo taki. Nekaterim je ugajala stara arhitektura in trgi, drugim novejša stavba, tretji so iskali z očmi trgovine, nekdo je morda opazoval zgolj ljudi. Da, tudi pantomimik pred Štefanovo katedralo je napravil na nas svoj umetniški vtis. Kasneje, na sprehodu, smo srečevali kočijaže, ki so v krožni vožnji vozili turiste in jim razlagali o kraju, kjer so bili. Ob pogledu na te številne 'fijakerje' sem se zalotil v mislih na romantični vožnji z najdražjimi ..., a 'prebudil' me je glas kolegice za mano, ki je glasno razmišljala: 'groza, kako smrdijo ti konji in njihovi iztrebki so vsepovsod ...' Res je, vsak vidi kar želi videti, sem še enkrat pomislil. Zase vem, da se bom še vrnil na Dunaj, pa ne sam. V skopo odmerjenemu času za individualni sprehod si lahko razmišljal, koga imaš najraje, da mu kaj izbereš v spominke; otroku, partnerju ..., ali samemu sebi.

Mesto valčkov smo zapustili še pred večerom. Ni nam bilo dano videti luči mesta, ki nudijo obiskovalcu čisto drugačno dimenzijo in drug pogled. Tudi čez Donavo se nismo peljali, žal, kajti reke in mostovi ..., nekaj kar me posebej nagovori.

Razšli smo se spet na Kongresnem trgu, vsak s svojimi vtisi. Z mislijo na tistega, ki nam je omogočil to prijetno druženje, še misel, prebrano iz knjige, ki je potovala z menoj: 'Nasvidenje, prijatelj moj, upam, da se kmalu spet srečava, in ko bova skupaj, bo to najsrečnejši dan' (J. Riley)

Za mnoge je bila 6. oktobra navadna sobota, nekateri smo si ta dan podarili sebi ...

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

Vabi svoje člane ter vse, ki želijo sodelovati pri soustvarjanju nenasilne družbe,
na

STROKOVNO SREČANJE

v okviru mednarodnih dni akcij proti nasilju nad ženskami s skupnim naslovom
Kaj ti je deklica?

S srečanjem želimo zaposleni v zdravstveni negi poudariti pomen dobrih
medsebojnih odnosov in sodelovanja na vseh ravneh našega delovanja.

Srečanje bo na Miklavževo, 6.12.2001, s pričetkom ob 9.00 uri v prostorih
poslovne stavbe Zavarovalnice Triglav, Bleiweisova 20, v Kranju (konferenčna
dvorana).

Srečanje bodo sooblikovali:

- Članice Društva SOS, telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja,
- Članice Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi,
- Sindikat delavcev v zdravstveni negi,
- Gledališka skupina Kolenc.

Vabimo vas, da se srečanja udeležite v čim večjem številu!

Izdali vam bomo tudi potrdila za napredovanje.

Predsednica DMSZT Gorenjske

Monika Ažman

Marjeta Berkopec

Obisk članic in članov Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Novo mesto v Zdravilišču Šmarješke Toplice

Udeleženci srečanja

25. september je bil siv in deževen. V takšnih dneh se človek hitro naleziva sivega in vlažnega počutja. Vabilo Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Novo mesto na prvo jesensko srečanje v Šmarjeških Toplicah pa je kljub slabemu vremenu obetalo lepo popoldne. Zdravilišče Šmarješke Toplice leži v prijaznem gozdnatem okolju, kjer so se ljudje že pred 200 leti kopali v treh naravnih bazenih, ki jih napaja izvir s temperaturo 32 °C. Zdaj v zdravilišču zdravijo bolezni srca in žilja. Zdravilišče in njegove programe so nam predstavili prijazni gostitelji, prim. dr. Tomislav Majič, gospa Anica Gomizelj in gospod Tomaž Kocjan.

Med predstavitvijo novih programov Vitarium, ki so namenjeni krepitvi zdravja in psihofizičnih sposobnosti, je v dvorani postalo živahno. Kako v času, ki nam ga kar naprej primanjkuje, poskrbeti zase, in nato z novo energijo osrečiti druge? Program prečiščevanja s postom in prehranskim razstrupljanjem, program za hujšanje, program za obvladovanje celulita, program za težke in utrujene noge, antistresni program. Vse to so programi kot naročeni za medicinske sestre. Po ogledu zdravilišča je sledilo pred-

vanje doc. dr. Zdenke Zalokar Divjak. Predstavila nam je vprašanja vzgoje v sodobnem svetu. Vzgoja je področje, ki nam je domače, pa vendar se nam v zvezi z njo zastavlja mnogo vprašanj. Doc. dr. Zdenka Zalokar Divjak je teoretična spoznanja (osnovno teoretično izhodišče - logoterapija) obogatila tudi s praktičnimi primeri. Vsi starši imamo otroke radi, ker se jih bojimo izgubiti. Izgubimo pa jih ravno zato, ker jih pozabimo vzgajati. Dobra vzgoja pomeni otroka naučiti sprejemanja pravih odločitev. Za otroke si moramo vzeti čas,

pravi Divjakova, saj je družina največje upanje sodobnega človeka. Zaskrbljujoč je podatek, da je v lanskem letu na TOM poklicalo 8000 deklic in 3500 fantov v starosti 12-17 let. Najpogostejši vzroki za klic so bili: učni (ne)uspeh, koncentracija, nasilje v družini, osamljenost, droge,... Za ljubezen, varnost, zaupanje smo najprej odgovorni starši. Za ljubezen si moramo vzeti čas. Biti ljubljen pomeni dati prednost tistemu, ki nam je ljubši. "In kdo je to lahko bolj kot naš otrok," nas je vprašala doc. dr. Divjakova.

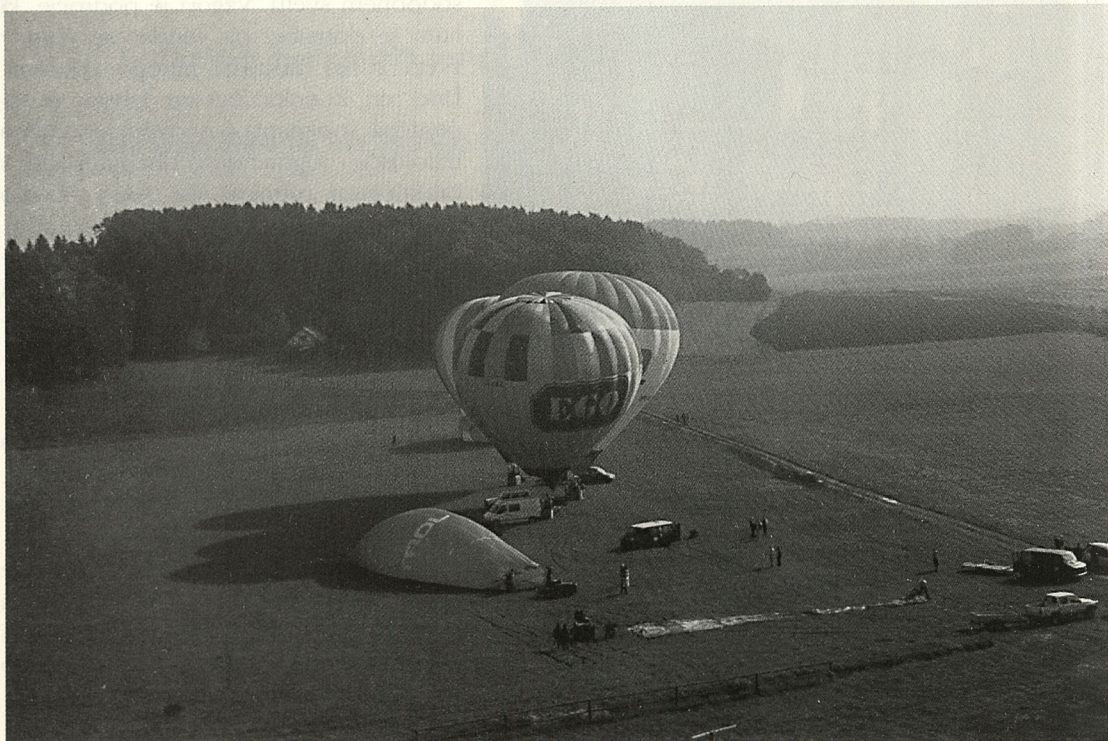
Njeno predavanje nas ni pustilo ravnodušne. Po njem smo z nekoliko grenkim priokusom odšli v temno noč. Domov, k našim sončkom.

Romana Skrabl in Marta Bančov skrbita, da je vse evidentirano

Albina Kokot

POLET Z BALONI

V soboto, šestega oktobra, je društvo medicinskih sester iz Celja organiziralo pravi pustolovski izlet – to je polet z baloni.

Na vzletišču v Šentvidu pri Stični se nas je zbralo preko trideset. Ob prelepem sončnem vremenu smo napihnili 8 balonov različnih velikosti (za dva in največ osem potnikov). Kot bi mignil smo bile v zraku.

Nekje 500 m od tal smo od 'pilota' Avija izvedele, da balon ne ve, kaj je desno in levo! Vse, kar premore, je gor in dol! Ko se je začetno razburjenje poglelo, so tudi najbolj plahe zbrale pogum in pokukale iz košare. Prelep razgled! Čudovit mir! In, kot da bi čas med nebom in zemljo naravnost podivjal! Ura pole-

ta je minila v trenutku. Predno smo dojele, da bomo res pristale, smo že bile ponovno na trdnih tleh. Pomagale smo zložiti balon, kombi pa nas je odpeljal nazaj na vzletišče, kjer smo se ponovno zbrale. Prijetno razburjene od pravkar doživete pustolovščine smo se vkrcale na avtobus, ki nas je odpeljal do gostišča, kjer smo se okrepčale in nazdravile našemu pravkar izkazanemu pogumu.

Popoldan smo si ogledale še kostanjeviško jamo, grad Pišce, šampanjsko klet Istenič in čokoladnico v Olimju. Dan smo zaključile na turistični kmetiji Jelenov greben, kjer smo ob plesu, dobri večerji in prijetnemu klepetu trajale pozno v noč.

Magda Brložnik

STROKOVNO POTOVANJE V JUŽNO NEMČIJO - BISERI ROMANTIČNE CESTE IN OGLED TOVARNE HARTMANN

Leto je hitro minilo in spet je prišel mesec september, torej čas, ko se člani in članice DMSZT Celje odpravimo na strokovno potovanje. Letos je bil naš cilj južna Nemčija in njeni biseri ob romantični cesti. V sredo, 19.09 zgodaj zjutraj smo se odpravili iz Celja, v Žalcu pobrali kolegice iz Savinjske doline in kar pol ure prezgodaj prispeli v Ljubljano, kar se nam nikoli ne zgodi, če gremo na sestanek ali kakšno drugo delovno obvezo preko dneva. Na žalost in malo tudi jezo nam ni uspelo dočakati ene od kolegic, ki je bila prijavljena, pa se ji verjetno ni zdelo vredno obvestiti nas, da ne gre z nami. Smo bili pa toliko bolj veseli naših prijateljic, ki z nami potujejo že tretje leto: Borke, Ilone, Marjane in Nade. Dobili smo se tudi z našim vodnikom Frenkom in spet smo se počutili kot velika družina, ki je že marsikaj skupaj doživela. Frenk nam je spretno, kot zna le in, predstavil ljubljanske znamenitosti ob poti proti Gorenjski. Tik pred mejo se nam je pridružila še Karmen in bili smo vsi. Naša predsednica Marjana je poskrbela za zajtrk in že smo se preko mejnega prehoda Karavanke pripeljali v megleno Koroško

deželo. Na prvem počivališču smo začeli z zbiranjem kavnih lončkov. Megla se je razkadila in lahko smo občudovali lepote na levi in desni strani, visoke gore, hudournne vode, pasoce se krave in drobnico, Orlovo gnezdo in celotno Solnograško pokrajino z impozantnim dvorcem, ki kraljuje nad »Solnogradom«. Nehote sem se z zaprtimi očmi preselila v čas skoraj 300

let nazaj, ki ga opisuje Drago Jančar v nagradi knjiži »Katarina, pav in jezuit«, saj je del naše poti isti kot pot romarjev iz knjige, le da je nam veliko udobneje. Mimo Muenchena smo se pripeljali do Augsburga. Sprehodili smo se po starem mestnem jedru, si ogledali mestno hišo in cerkve, opazovali in ocenjevali smo razlike med protestantskimi in rimokatoliškimi. Mesto je lepo in stare zgradbe so čudovito vlite v celoto. Vsega občudovanja so bili vredni umetniki tistega časa, pa tudi lastniki, ki so in še ohranjajo staro podobo mesta. Sama bom vedno vedela povedati, da je v Augsburgu zelo veliko kupolastih zvonikov, ki so si zelo podobni in niso čisto zanesljiv smerokaz, saj se nas je nekaj izgubilo. No, počakali so nas, pa še jezili se niso preveč. Ogledali smo si še »prvo delavsko četrt«, ki je krasno ohranjena. Pot smo nadaljevali proti malemu mestecu Donauwurtu. Spoznali smo, zakaj se cesta imenuje »romantična«. Vasice, skozi katere smo se vozili, so zelo slikovite, pisane in polne cvetja, ki je bilo videti, kot da tu ne poznajo vročih poletnih dni, kot jih pri nas. Ko smo prispeli do Nordlingena, smo se na-

mestili v hotelu, ki je bil tik ob mestnem ringu in prav takšno ime je tudi imel. Postal je naš dom za tri dni. Po osvežitvi smo odšli na večerjo, ugotovili, da se Bavarska glede hrane ne razlikuje veliko od Slovenije, in poskusili smo njihovo pivo, pa tudi vino, ki je za nas, Štajerce, bilo še kar dobro. Po večerji so nekateri odšli raziskovat mesto, drugi pa k zaslužnemu počitku.

Po zajtrku smo se odpeljali po romantični cesti proti severu do Rothenburga. Ta biser srednjeveške arhitekture leži ob reki Tauber in je res prekrasen. Občudovanja nam ni pokvaril niti dež, ki je neutrudno padal. V mesto smo stopili skozi ena od štirih vrat in se sprehodili po njem. Občudovali smo zelo zanimiv način gradnje tistega časa in varnostne ukrepe, ki so bili takrat potrebni, pa tudi zanimiv prometni režim, ki v mestecu vlada sedaj. Ogledali smo si prekrasno mestno hišo, cerkve različnih veroizpovedi in sprehod zaključili pred kriminalističnim muzejem. Frenk nam je dal neka prostega časa, ki smo ga zapravili z ogledi trgovinic, z nakupom drobnih spominkov in poskušanjem njihovih »sladkih grehov«. Ob povratku smo se ustavili v slikovitem in dobro utrjenem Dinkelbuhlu in si ga ogledali. Pri povratku v ringu in si ogledali mestno hišo, cerkev sv. Jurija, vodnjak Marije Holl in druge male velike biserčke tega mesta. Sledila je večerja in počitek, ki je bil za ene prej, za druge pa kasneje. Tretji dan našega potepanja nas je vodil do mesta Haidenheim, kjer ima tovarna Hartmann svoj sedež in del proizvodnje. Že ko smo se odločali za potovanje, smo izbrali za ogled proizvodnjo inkontinentnega programa, ki pa je le del njihovega celotnega asortimana. Pred tovarno so nas počakali predstavniki podjetja Merit, ki v Sloveniji zastopa tovarno Hartmann. Andreja, Dino in Tomaž so prišli iz Slovenije prav zaradi nas, za kar se jim zahvaljujemo. Popeljali so nas v samo tovarno, kjer so nas prevzeli prijazni predstavniki, in razdeljeni v tri skupine smo si ogledali proizvodnjo pripomočkov za inkontinenco - predlog in plenice od A do Ž. Bilo je zanimivo pogledati, kako nastaja izdelek, ki ga pogosto uporabljamo pri svojem delu. Bili smo navdušeni nad uporabo robotov, ki nadomeščajo delavce. Še posebej je to fascinantno pri skladiščenju in

pripravi za transport do destinacij po vsem svetu, saj je vse vođeno preko računalnika.

Po ogledu so nas gostitelji odpeljali do gradu nad mestom, kjer so nam postregli z obilnim in dobrim kosilom in pijačo. Tako okrepčani smo se odpeljali do sedeža podjetja, kjer so nam predstavili tovarno, njihov program s poudarkom na inkontinenci. Izmenjali smo izkušnje glede uporabe njihovih izdelkov. Pripravili so nam darilce v obliki torbice za prvo pomoč in dobili smo Potrdilo o udeležbi na njihovem predavanju. Tudi mi smo se našim gostiteljem zahvalili za gostoljubnost s knjigo o lepotač deželice, iz katere prihajamo, in jih povabili, da nas obiščejo. Pot nas je vodila do Ulma, kjer smo si ogledali katedralo, z nami so bili tudi Andreja, Dino in Tomaž. Na hitro smo opravili nekaj nakupov, posedeli nekaj minutk ob klepetu in se poslovili od naših prijateljev iz podjetja Merit.

Prijetno utrujeni smo zaključili večer v našem hotelu. Zjutraj smo s prtljago pohiteli na avtobus, ki nas je popeljal proti Muenchenu. Računali smo na večje zastoje, ker se je ta dan začel Oktobefest, vendar so teroristični dogodki v septembru povzročili odpoved parade in smo brez večjih težav prispeli do mesta. V predmestju smo se ustavili za obisk večjega trgovskega centra. Pot smo nadaljevali do samega mestnega jedra, ki smo si ga ogledali na krožnem ogledu z vožnjo po ringu. Ogled starega jedra smo nadaljevali peš in si ogledali stavbe cerkva, rezidenc in bivališč mestnih imenitnikov, muzejev, mestno hišo, božali in slikali smo kamnite leve, mimo znamenitih pivnic smo kar pohiteli in se prijetno utrujeni dobili pri avtobusu, ki nas je popeljal proti domu. Na poti še postanek za lonček in kavo in naš šofer, ki nas je vse dneve varno vozil, se je usmeril proti domačim krajem. Po prehodu meje smo se zahvalili šoferju in našemu Frenku, ki je res »naš« in ki nam je neumorno podajal svoje neizmerno znanje o zgodovini, kulturi in življenju v deželi, ki smo jo obiskali.

Tako, kot smo svoje sopotnike pobirali ob začetku poti, smo se od njih poslavljal. Prav vsi pa smo si zaklicali: »Nasvidenje septembra leta 2002, ko bomo skupaj s Frenkom razkrivali in odkrivali lepote Škotske«.

Ena izmed pogostejših težav, ki je pri oskrbi stomistov ne smemo zanemariti, je **poškodovana koža okoli stome.**

Možni vzroki:

Iztekanje blata pod podlogo, kar draži kožo in povzroča vnetje;

Alergija na pripomočke za oskrbo stome;

Umivanje z odišavljenim milom ali dezinfekcijskim sredstvom;

Pretirano potenje ali alergija na hrano, ki lahko povzroči izpuščaje;

Vnetje dlačnih mešičkov.

Primerni ukrepi:

Medicinska sestra za nego stome naj pregleda velikost odprtine kožne podloge ter preveri ustreznost in pravilno nameščenost pripomočka;

Opustite uporabo proizvoda za katerega menite, da povzroča alergijo in se posvetujte z zdravnikom ali medicinsko sestro o uporabi drugega pripomočka;

Za čiščenje stome in okolice uporabljajte le toplo vodo, blago milo brez vonja in robčke za odstranjevanje lepila kožnih podlog;

Vzdržujte osebno higieno in se izogibajte vsem jedem, ki bi lahko povzročile alergijo;

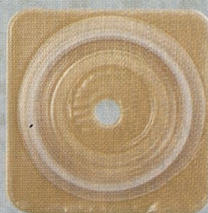
Z britjem redno odstranjujte dlake s kože v okolici stome.

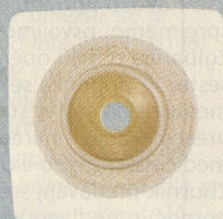
**Stomahesive,
Duoflex,
Durahesive**

Flexible

Accordion

Convex

Tudi ob vseh ostalih težavah s poškodovano kožo, se je potrebno nemudoma posvetovati z medicinsko sestro za nego stome, ki bo znala svetovati glede uporabe ustreznega medicinskega pripomočka.

POZOR! NIKOLI NE ZANEMARITE PRVIH SPREMENB NA KOŽI, KI BREZ TAKOJŠNJE USTREZNE STROKOVNE OSKRBE POVZROČAJO RESNE ZDRAVSTVENE TEŽAVE!!!

Generalni zastopnik in distributer
proizvajalca pripomočkov za nego stome in oskrbo rane:

 ConvaTec

Valencia Stoma-Medical d.o.o.

Župančičeva 10, 1000 Ljubljana,

Tel./fax: (01) 25 12 490, 25 14 959, 425 31 87

SEMINAR SEKCIJE OPERACIJSKIH MEDICINSKIH SESTER SLOVENIJE

Maribor, 19. – 20. oktober 2001

Kakovost medoperacijske zdravstvene nege danes in jutri

Seminarja se je udeležilo sto petdeset medicinskih sester in tehnikov iz Slovenije, z različnih področij delovanja.

Štiriindvajset sponzorjev je omogočilo udeležencem dvodnevno učenje, druženje, izmenjavo mnenj in izkušenj. Učne delavnice v organizaciji proizvajalcev so bile zelo zanimive, obiskane v velikem številu, gostja iz Švedske je popestrila strokovni program s svojimi bogatimi izkušnjami s področja prekrivanja in uporabe perila za enkratno uporabo. Kakovosten korak v obravnavi področja perila za enkratno uporabo je prineslo sodelovanje s proizvajalci. Seznanili smo se z izdelavo, uporabo in izkušnjami pri uporabi perila za enkratno uporabo ter izmenjali mnenja.

Zadano nalogo smo po mnenju udeležencev opravili dobro – odlični predavatelji, ustrezna organizacija, želje in pripombe pa so zapisane na anketnih listih.

Kako naprej?

Vse novosti potrebujejo čas, da jih sprejmemo, osvojimo in začnemo izvajati. Zgibanka o delu operacijskih medicinskih sester in priponka sekcije operacijskih medicinskih sester sta le majhen korak k uresničevanju – narediti operacijsko medicinsko sestro vidno in prepoznavno. Zbornik predavanj srečanja naj bo v pomoč in podlago za razpravo med sodelavci. Vizije so premalo, potrebna je aktivnost, uresničevanje idej pri vsakdanjem delu. Nihče drug idej ne bo uresničeval namesto nas.

Spremembe ne uvajamo zaradi Evrope, ampak za bolnika in nas same. Kakovost in varnost naj nas vodita pri tem. Stroški so pomembni, ne morejo pa biti odločujoč dejavnik razvoja. Pogled na strošek ne sme biti enostranski. Tudi v Evropi evidentirajo stroške, delajo izračune, pa vendar uporabljajo material za enkratno uporabo. Skupen cilj Evropskega združenja operacijskih sester je – za vse bolnike enotna, visoko kakovostna raven operacijske zdravstvene nege. Lotimo se spreminjanja!

Manica Rebernik Milič

Zgibanka sekcije operacijskih medicinskih sester Slovenije

Na jesenskem srečanju operacijskih medicinskih sester v Mariboru so bili udeleženci prijetno presenečeni s predstavitvijo zgibanke o operacijski medicinski sestra.

Vsebinsko je zgibanka sestavljena iz treh delov: Prva stran predstavlja logotip sekcije operacijske medicinske sestre Slovenije-SNZZ, ki deluje v sklopu Zbornice zdravstvene nege, Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Na notranji strani zemljevida Slovenije je poudarek na mestih, kjer operacijska medicinska sestra deluje, ter približni statistični podatki o številu prebivalcev Slovenije, medicinskih sester in tehnikov in številu operacijskih medicinskih sester. Predstavljen je lik operacijske medicinske sestre, načela operativne zdravstvene nege in področja dela operacijske medicinske sestre.

Zadnja stran predstavlja logotip EORNA-European Operating Room Nurses Association in logotip SORNA-Slovenian Operating Room Nurses Association, ki ga uporabljamo v EORNA.

Pot, ki povezuje prvo in zadnjo stran z motom: »NA POTI K ISTIM CILJEM«, je vizija vseh operacijskih medicinskih sester v Evropi oz. v svetu za novo tisočletje.

Za predstavitev sekcije navzven je ideja o zgibanki tlela že v prvih predstavnicah Slovenije v EORNA (Zorica Šuligoj in Ana Goltes). Ljubinka Popovič in Tina Oblak, ki predstavljata sekcijo operacijskih medicinskih sester Slovenije v EORNA sedaj, sta z delovno skupino (Ana Goltes, Marija Fabjan, Zvonka David, Jana Lesar in Petra Bajželj) in s podporo izvršnega odbora sekcije zgibanko uspešno pripravile za predstavitev.

Ker zgibanko rabimo tudi za države članice EORNA, je prevedena v angleščino (Jernej Zoran in Saša Goltes). Zorica Šuligoj je pripravila logotip SORNA v obliki broške.

Avtorici: Ljubinka Popovič in Ana Goltes
Splošna bolnišnica Novo mesto
Šmihelska 1, 8000 Novo mesto - tel.: 07 39 16 477

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

SEKCIJA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Boris-Miha KAUČIČ

HEJ, PA JA NE BOŠ TI TISTI?

(HEPATITIS TI GRE NA JETRA – CEPI SE!)

Sekcija študentov zdravstvene nege Slovenije (SNSU) je v sodelovanju z Inštitutom za varovanje zdravja (IVZ RS) pripravila in izvedla projekt, ki je bil namenjen ozaveščanju študentov Univerze v Mariboru. Namen projekta je bil, da mlade seznanimo, zakaj se je modro cepiti proti hepatitisu B.

Promoviranje cepljenja proti hepatitisu B (Hep B) je potekalo dva dni na **osmih fakultetah Univerze v Mariboru**. S splošnimi informacijami smo želeli študente seznaniti, zakaj se je modro cepiti proti Hep B. Promotorji akcije so študentom razdeljevali zdravstvenovzgojne zloženke o cepljenju, promocijske vrečke in obešanke za ključe. Zaradi vse večje uporabe interneta smo mlade povabili na ogled spletne strani IVZ RS (<http://www.cepise.org>), kjer lahko med drugim pridobijo informacije, ki jih še posebej zanimajo. Na spletni strani lahko strokovnjakom zastavljajo vprašanja v zvezi s Hep B. Z izvedbo projekta smo zadovoljni, saj so študentje pokazali zanimanje za cepljenje proti Hep B.

Večina mladih ni zadovoljna s ceno cepljenja, saj ocenjujejo, da je mnogo previsoka.

SNSU se ukvarja s projekti, ki so namenjeni ozaveščanju mladih. Preko informativnega biltena UTRIP želimo, da se našim aktivnostim pridružijo tudi drugi zdravstveni delavci v zdravstvenih ustanovah po vsej Sloveniji, še zlasti ambulate za zdravstveno varstvo mladih.

V nadaljevanju članka vas bom seznanil z osnovnimi informacijami o Hep B.

Kaj je hepatitis?

Hepatitis je splošni izraz za vnetje jeter. Sprožijo ga lahko različni vzroki: presnovne bolezni, zdravila, alkohol, toksini, najpogostejši vzrok pa so virusi. Hepatitis B je eden izmed virusnih hepatitisov. Virus hepatitisa B (HBV) povzroča jetrne bolezni, akutni in kronični hepatitis, cirozo in primarni jetrni karcinom. Ker lahko okužba s HBV dolga leta poteka brez simptomov, ji moramo posvetiti več pozornosti. Večina okuženih se namreč ne zaveda, da so nosilci virusa in s tem prenašalci okužbe. Odkritje povzročitelja Hep B je bistveno povečalo možnosti za učinkovitejše preprečevanje bolezni.

Kako se HEPATITIS B prenaša?

Virus je prisoten v visokih koncentracijah v krvi, serumu in izcedkih ran ter tudi v semenski tekočini, vaginalni sluzi in slini pri ljudeh z akutno okužbo ter pri nosilcih HBV. V majhnih ali celo nezaznavnih količinah je v urinu, blatu, potu, solzah in materinem mleku.

Virus je precej odporen in lahko preživi na površinah en teden pri sobni temperaturi. Najpomembnejše poti prenosa so: s spolnimi odnosi, z matere na otroka in s krvjo.

Razširjenost HEPATITISA B v Sloveniji

V Sloveniji je po zakonu o nalezljivih boleznih prijava Hep B obvezna. Po podatkih IVZ RS, ki spremlja prijavljene nalezljive bolezni, se je incidenca akutnega Hep B od leta 1992, ko je bila še 6/100.000 prebivalcev, po letu 1995 znižala na 2,1 oz. se je v zadnjih treh letih nekako ustalila na okrog 1,5/100.000 prebivalcev. Analiza zbranih podatkov IVZ RS kaže, da se je okoli polovica bolnikov okužila pri spolnem odnosu, 15 % pri intravenskem uživanju droge in 2 % pri zdravstvenih posegih (npr. dializa). Ocena stanja v Sloveniji temelji na podlagi uradnih podatkov in žal ni popolnoma zanesljiva, saj bolniki ne iščejo vselej zdravstvene pomoči, zdravniki bolezen nepopolno prijavljajo, poleg tega pa asimptomatske okužbe praviloma ostajajo neprijavljene.

Preprečevanje okužbe z virusom Hep B

Preprečevanje okužbe je lahko učinkovito le, če so tako zdravstveni delavci kot ostalo prebivalstvo poučeni o poteh širjenja okužbe in posledicah bolezni. Posebno pozornost je potrebno usmeriti v izobraževanje skupin z večjim tveganjem za okužbo, kot so intravenski uživalci droge, promiskuitetne osebe itd.

CEPLJENJE

Proti Hep B se najpogostejše cepi s tremi odmerki

v presledkih **0,1 in 6 mesecev**. Ta shema je uveljavljena v ZDA in večini evropskih držav. Po tej shemi dosežemo zaščitno raven protiteles anti-HBs.

Kje bo potekalo cepljenje?

Cepljenje bo potekalo na IVZ RS in na območnih Zavodih za zdravstveno varstvo. Da bi cepljenje čimbolj približali skupinam, za katere je priporočljivo, pričakujemo, da se bodo našim aktivnostim pridružili tudi drugi zdravstveni delavci v zdravstvenih ustanovah po vsej Sloveniji, še zlasti ambulate za zdravstveno varstvo študentov.

Cena cepljenja

Za vsakega od treh odmerkov cepiva bo treba odšteti **4000 tolarjev**, za šolarje, dijake in študente pa bo zadnji odmerek brezplačen. Če želite dodatno literaturo o Hep B, se obrnite na IVZ RS (mag. Eva Stergar – eva.stergar@ivz-rs.si) ali na Sekcijo študentov zdravstvene nege Slovenije (Boris-Miha Kaučič – miha.kaucic@slomail.com) Z veseljem Vam bomo posredovali informacije o cepljenju proti Hep B.

V SNSU se zavedamo, da je preventivna dejavnost zelo pomembna, zato se trudimo, da mlade čimbolj ozaveščamo o zdravem načinu življenja.

Zahvaljujem se naši mentorici projekta predavateljici Milici Lahe (VZŠ Maribor) za strokovno usmerjanje, mag. Evi Stergar (IVZ RS) za promocijski material in promotorkam akcije Nataši Fujs, Barbari Jetiši, Poloni Kovačič in Maji Pukšič za več kot dobro opravljeno delo. Zaključujem z latinskim pregovorom, ki pravi: »Praestat cautella quam medela« – »Boljše je preprečevanje, kakor zdravljenje.«

Vir: Anon. Hepatitis B. Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, 2001.

SCHERING

NOVA
ZANESLJIVOST
V KONTRACENCIJI

Mirena®

Kontracepcija
za 21. stoletje

- Zagotavlja izredno kontracepcijsko zanesljivost.
- Je praktična:
»Namestite in pozabite.«
- Menstruacije so blažje, krajše in manj boleče, zato se ženska bolje počuti.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DERMATOVENEROLOGIJI

Ivanka Pupis Škapin

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v dermatovenerologiji je 11. in 12. oktobra 2001 pripravila 8. strokovno srečanje v hotelu Marko v Portorožu.

Dvodnevno strokovno srečanje je obravnavalo

ALERGIJE, PROBLEM SODOBNEGA ČASA.

Srečanje smo odprli z glasbenim utrinkom. Breda in Gal Hartman ter Igor Švab, glasbeni pedagogi iz Glasbene šole Koper, so zaigrali pet srednjeveških pesmi in z nežno glasbo prekinili začetno tremo. V pozdravnem nagovoru je predsednica sekcije opisala šestletno delo, od začetnih korakov do tokratnega osmega srečanja.

Alergijske bolezni so v svetu zelo razširjene. Podatek, da ima skoraj vsak tretji prebivalec Evrope težave, povezane z alergijo, veliko pove. Zato smo se odločile, da predstavimo diagnostiko in zdravljenje poklicnih bolezni kože, urtikarije in medikamentoznega eksantema, alergijske reakcije na strupe žuželk, dermatitisa pod pleniciami in najbolj pogoste bolezni otroške dobe - atopičnega dermatitisa in preobčutljivostne reakcije na žarke UV. Doc.dr. Tomaž Lunder, vodja ambulante za poklicne bolezni kože in strokovnjak za alergijske bolezni kože, je nosil »levji delež« pri izbranih vsebinah. Dva dni je sodeloval z nami in odgovarjal na številna vprašanja udeleženk. Z nami so bili tudi specialisti dermatologi prim. Božana Podrumac, mag. Aleksander Godič, Jadranka Mrak Korsika in asis. Blanka Zagoričnik. Za pomoč in odlične predstavitve se jim iskreno zahvaljujemo. Medicinske sestre so predstavile zdravstveno nego bolnikov z alergijskimi reakcijami, Lyellovim sindromom, vlogo medicinske sestre pri kožno vbodnih testih in testiranju preobčutljivosti na zdravila ter zdravstveno nego otroka z atopičnim dermatitisom. K sodelovanju smo povabili Marijo Špelič, viš.med.ses. in predsednico pulmološke sekcije, ki je odlično predstavila vlogo medicinske sestre pri inhalacijski terapiji in

Martina Zupančič, Marta Flego, Ivanka Pupis Škapin, Vera Smukavec, Justina Somrak, Nataša Čermelj in Irena Radičević – vse z Dermatološke klinike - delovna ekipa, ki je »kriva«, da se je zgodil Portorož.

praktično prikazala pravilno uporabo inhalatorjev. Še posebej zanimiva je bila za udeleženske predstavitev higienskega vidika uporabe rokavic pri bolniku z venoznim ulkusom in zadnja predstavitev v strokovnem programu, ko je svoj pogled na komunikacijo med nami in boj z delovnim stresom opisala kolegica Marija Šimenc.

Z nami so sodelovali in izmenjali izkušnje predstavniki firm Valencija, 3M EAST, Emporio Medical, Hoffman-La Roche, Kastor MedicalDental in Promed. Zahvaljujemo se jim za sodelovanje.

Dan se je prelevil v večer, ki smo ga skupaj preživeli na slavnostni večerji ob glasbi, v prijetnem druženju predavateljev, gostov in udeleženk srečanja. Kljub napornemu dnevu se je veselo rajanje nadaljevalo pozno v noč. Po kratkem spancu je bil pred nami še en dan. Čeprav je bil prejšnji za udeleženske zelo naporen in je čudovito jutro naravnost vabilo na sprehod ob morju, so vestno spremljale nadaljevanje srečanja.

Udeleženci strokovnega srečanja med strokovnim srečanjem

Svoje strokovno srečanje smo zaključile s strokovnim ogledom Term Palace Portorož. Z veliko mero dobre volje sta nas na ogled popeljala g. Fredi Fortunato, direktor Term, fiziattrinja Lepa Veljanovič, dr. med. Predstavila sta nam nešteto uslug (termalnih programov), ki jih nudijo Terme: fizioterapevtski center, lepotni center, masažni ter nenazadnje še thalasso center, ki nas je najbolj navdušil z uporabo naravnih izvlečkov iz morja. Z nami je bila tudi kolegica Breda Božič, ki je pred nekaj leti pripravila strokovno srečanje v Portorožu in skupaj s sodelavci predstavila delo dermatološke ambulate v Bolnišnici Izola. Ko sta odšla zdravnika dermatologa, je prenehala delovati tudi ambulanta in Breda se je zaposlila v Termah. Za pomoč pri organizaciji ogleda se ji iskreno zahvaljujemo.

Članice IO sekcije so za strokovno vsebino izbrale alergije kot vprašanje sodobnega časa. Organizacijo strokovnega srečanja so prevzele medicinske sestre Dermatovenerološke klinike. Ker so strokovna srečanja namenjena tudi izmenjavi mnenj in izkušenj, smo povabili k sodelovanju tudi medicinske sestre ostalih oddelkov in ambulant. Žal se povabilu niso odzvale. Pri oblikovanju strokovne vsebine smo želele izbrati vsebine, ki so zanimive za širok krog medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Že na samem začetku smo ugotovile, da je bila

izbrana tema »zadetek v polno«. Udeleženke srečanja so bile z vseh koncev Slovenije ter iz vseh treh ravni zdravstvenega varstva. Število udeleženk srečanja je bilo nad pričakovanji – končno število je preseglo 100 udeležencev.

V strokovnem delu srečanja so s svojimi prispevki predstavile zdravstveno nego dermatološkega bolnika in varovanja vse medicinske sestre Dermatovenerološke klinike Ljubljana. Vesela sem, da smo uspele premostiti vse težave, da je delo na kliniki kljub številčni odsotnosti potekalo nemoteno in nam je uspelo izpeljati dvodnevno srečanje.

Še teden dni pred srečanjem sem s strahom premišljevala, kaj bo, če bolna kolegica ne okreva, če pred srečanjem ne bom zmogla organizirati službe na kliniki, če ne bodo držali vsi dogovori... ..mučilo me je še veliko nerešenih vprašanj. Vse se je izšlo dobro, v zadovoljstvo organizatoric in udeležencev.

Danes delim veselje s kolegicami. Težave, ki jih skupaj prebrodimo in izkušnje, ki nas obogatijo, nas povežejejo. Začuti se pripadnost, začuti se celota in ne posameznik. Zanimivo, da so nas celo zdravniki, vabljeni predavatelji, spoznali v luči ustvarjanja in samostojnosti, kar bo gotovo pripomoglo k drugačnemu razmišljanju in pogledu na delo, ki ga opravljamo vsak dan – zdravstveni negi dermatoloških bolnikov in varovancev na bolniških oddelkih in v ambulantah.

Moja prijateljica in kolegica Petra Kersnič mi, ko ji potožim o težavah pri delu v sekciji, pogosto reče: »Če kaj delaš s srcem in si prepričan, da si na pravi poti, mora uspeti.« Res je.

Zahvaljujem se vsem sodelujočim, dragim kolegicam in vsem udeleženkam, s katerimi sodelujemo od prvega dne ustanovitve sekcije, in vsem novim znankam. Upam, da bodo vsi udeleženci nova spoznanja znali prenesti v svoje okolje in jih s pridom uporabiti. Vabim vas na naše naslednje, 9. srečanje in veselim se ponovnega srečanja z vami.

Stanka Popovič

Poročilo o udeležbi članic Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji na mednarodnih srečanjih

25. in 26. septembra 2001 je potekalo v Zagrebu 5. mednarodno srečanje gastroenterološkega združenja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Hrvatske. Srečanja sva se udeležili Ines Hribar in Stanka Popovič. Poudarek dvodnevne seminarja na Hrvaškem je bil na čiščenju in dezinfekciji endoskopskih inštrumentov in pripomočkov ter izobraževanju MS in ZT v endoskopiji, kar je zanje zelo aktualno, saj poteka reforma šolstva v sosednji državi. O izobraževanju MS v endoskopiji v Angliji je predavala Diane Campbell, o čiščenju in dezinfekciji v endoskopiji pa Pilar Perez Royo iz Španije.

Od 6. do 8. oktobra 2001 je potekala 5. evropska konferenca Evropskega združenja gastroenteroloških in endoskopskih MS in ZT Evrope in njenih pridruženih članov (ESGENA) v Amsterdamu na Nizozemskem. Poleg Stanke Popovič, ki v tem združenju aktivno sodelujem že četrto leto, sta se ga udeležili še kolegici Mojca Kolman in Jelka Mlakar. Iskrena hvala farmacevtskima tovarnama Lek in Krka za njuno finančno podporo.

Že večkrat smo mislili, da se bodo teme ponavljale, da je vsakoletno srečanje prepogosto. To leto je bilo ponovno presenetljivo veliko novih tem in prijetnih presenečenj domačih organizatorjev, kot je bil npr. "Zajtrk z eksperti", deset omizij, za katerimi smo se pogovarjali o tekoči problematiki v endoskopiji in izmenjevali dolgoletne izkušnje. V čudovitem dvorcu so domačini organizirali bogat zajtrk. Brezplačno vstopnico za zajtrk je bilo moč dobiti pri informacijski mizi Nizozemske sekcije MS in ZT v endoskopiji. Morda je bila kriva zgodnja

ura, morda prevelika oddaljenost od kongresnega centra, morda brezplačni vstop, da je ostala več kot tretjina vstopnic nerazdeljenih. Še sedaj mi je žal za vse, ki so ta zajtrk zamudile. Trem članicam predsedstva ESGENA-e je potekel mandat. Na prošnjo kolegic iz predsedstva sem ponovno kandidirala. Pričakovala sem veliko konkurenco, kar pa se na veliko presenečenje ni zgodilo, tako da smo bile vse kandidatke na generalni skupščini izvoljene in sicer za dobo treh let.

Po konferenci se je sestal Evropski forum MS v endoskopiji, ki ga sestavlja 17 držav članic. Pregledale in potrdile smo dokument, ki opredeljuje delovni profil MS v endoskopiji v Evropi in ki bo podlaga za vse nadaljnje evropske dokumente na področju zagotavljanja zdravstvene nege pacienta v endoskopiji in je nastajal skoraj štiri leta. Vsa srečanja tega foruma je sponzoriralo podjetje Olympus Hamburg, katerega cilj je poleg prodaje endoskopske opreme tudi pomoč pri kvalitetnem izobraževanju MS.

Prav tako sem se imela priliko udeležiti sestanka Evropskega komiteja za pripravo evropskih smernic za čiščenje in dezinfekcijo v endoskopiji. Strah pred "norimi kravami" jih sili v pripravo še ostrejših navodil za čiščenje in dezinfekcijo v endoskopiji, z največjim poudarkom na mehničnem čiščenju in zamenjavi glutaraldehidov s perocetno kislino. Kljub temu, da je bilo pet dni v Amsterdamu zelo napornih, me veseli, da sem lahko aktivna na tem področju in se veselim vsakega srečanja s kolegicami, ki si želijo izmenjave mnenj in izkušenj. Vodi naj nas le en cilj: zadovoljstvo pacientov v endoskopskih enotah.

Sekcija študentov zdravstvene nege Slovenije

V članku z naslovom Udeležba slovenskih študentov zdravstvene nege na mednarodnih kongresih, ki je izšel v oktobrski številki Utripa, je prišlo do napake pri zahvali sponzorjem. Zato se ponovno zahvaljujemo vsem, ki so nas denarno podprli pri udeležbi na kongresu ICN in letnem sestanku Evropskih študentov zdravstvene nege – ENSG.

- Zbornici – Zvezi,
- Generalnemu sponzorju 3M podružnica v Ljubljani,
- Študentskemu svetu Visoke šole za zdravstvo Ljubljana,
- Bayer pharmi,
- Društvu MS in ZT Maribor in
- Zveza – Zvez društev KOMISP.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v medicini dela

VABI

na strokovni seminar in volilni občni zbor, ki bo v Ljubljani 23. novembra 2001 v predavalnici I. Kliničnega centra

Tema:

PROCES ZDRAVSTVENE NEGE V MEDICINI DELA, PROMETA IN ŠPORTA

23.11.2001, petek

- 08.30 – 09.30 Registracija udeležencev
09.30 – 09.40 pozdrav in uvodne misli
09.40 – 10.10 Zdravstvenovzgojni program v medicini dela
Nika Škerl, vms, prof. soc. ped.
10.10 – 10.40 Uporabnost teorije Caliste ROY v preventivnem zdravstvenem varstvu
Stanka Košir, dipl.m.s.
10.40 – 11.25 Bodoča vloga medicinske sestre v medicini dela
as. dr. Metoda Dodič Fikfak, dr. med. spec. med. dela
11.25 – 11.45 Diskusija
11.45 – 12.00 VOLILNI OBČNI ZBOR
12.00 Srečanje ob kavi

INFORMACIJE UDELEŽENCEM

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju.

Prijavnice za seminar pošljite najkasneje do 15. novembra 2001 na naslov:

Iva Štojs, Zdravstveni dom Ljubljana center DMDPŠ, 1000 Ljubljana, Metelkova ul. 9
št. faksa: 2301 758

e-mail: iva.stojs@zd-lj.si

Kotizacija: 13.000,00 SIT za člane ZZN SMDPŠ, 26.000,00 SIT za nečlane.

Kotizacijo nakažite na ZDMSZTS, na tekoči račun št. 50101-678-48641, z obveznim pripisom za Sekcijo medicine dela, na sklicno številko 12006.

Registracija: Ob registraciji potrebujemo članske izkaznice ZZNS, potrdila o plačani kotizaciji ali fotokopijo potrjene prijavnice delodajalca za izstavitev računa.

Lepo vabljeni!

*Predsednica sekcije
Ana Nuša Lavrih*

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju
vabi na strokovno srečanje z naslovom

Spodbujevalci razvoja zdravstvene nege v izobraževalnem procesu

in občni zbor, ki bo v Ljubljani, dne 24.11.2001 na Visoki šoli za zdravstvo, Poljanska 26/a

PROGRAM

- 08.00 Registracija udeležencev
09.00 Svečani del
Kulturni program
Pozdravni govor predsednice sekcije
09.30 Informacijska tehnologija v izobraževanju za zdravstveno nego
dr. Olga Šušteršič
10.00 Vodenje za inovativnost zdravstvene nege
mag. Marija Bohinc
10.30 Podjetno učenje zdravstvene nege
Darinka Babič, viš.med.ses., prof.zdr.vzg.
11.00 Razprava
11.15 Odmor
11.45 Aktivna udeležba dijakov in študentov pri praktičnem pouku
mag. Kladija Urbančič
12.15 Priprava članka za objavo
Andreja Mihelič Zajec, viš.med.ses., dipl.org.dela
12.45 Urnik kot obvladovanje delovnega časa v zdravstveni negi
Ljuba Lednik, viš.med.ses., prof. zdr. vzgoje
13.15 Z motivacijo od izobraževanja do zadovoljstva pri delu
Barbara Dornik, dipl.med.ses.,
Petra Kamenšek, dipl.med.ses.
13.45 razprava
14.00 Občni zbor sekcije
14.45 Podelitev potrdil
15.00 zaključek

Splošne informacije: Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane znaša 13.000,00 SIT. Poravnate jo lahko na žiro račun št. 50101-678-48641, sklic na številko 00 12010 in pripisom 'Za sekcijo medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju'. Znesek lahko poravnate tudi pred začetkom srečanja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji ter splošno prijavnico iz Utripa z obvezno štampljko in davčno številko delovne organizacije.

Prijavnice pošljite na naslov: Darinka Babič, Srednja zdravstvena šola Maribor, Trg Miloša Zidanška 3, 2000 Maribor ali po telefonu: 02/33 11 544, faks: 02/33 12 872.

Organizacijski odbor: D. Babič, A. Mihelič Zajec.

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije: Darinka Babič

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____

z naslovom _____

Organizator _____

Prijavljamo naslednje udeleženske/ce:

IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO	Št. članske izkaznice
----------------	---------------	-----------------------

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

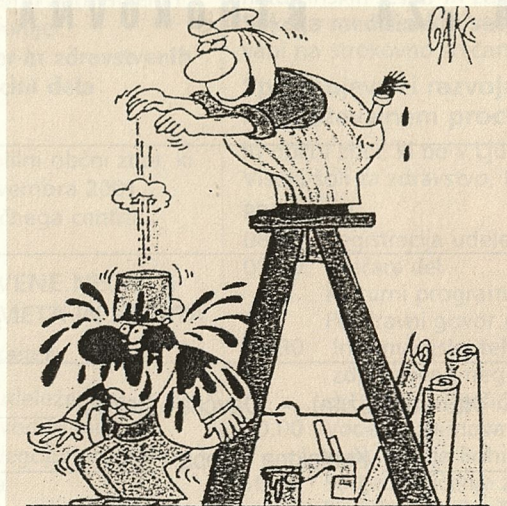
Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev smo nakazali:

☐ Na žiro račun ZDMSZTS št.. 50101-678-48641 sklic na številko 00 120 + SM (št. sekcije)
nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja

☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____ Žig ustanove: _____ Podpis odgovorne osebe: _____

SLUŽBA

“Zato, ker tako neznansko uživam, ko grem domov!”

IZJAVA

“Kako pa bi to bolj natančno opisali?” nazaj zdravnik.

“ Zjutraj časopis, čez dan televizija, zvečer klepet in pivo s prijatelji, ostalo pa postori moja žena!”

HUJŠANJE 1

“To še ne , a vidim jih pa že” se pohvali Peter.

HUJŠANJE 2

“Kje pa, ločila sem se!” svojo dieto pojasni Ana.

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI!

Ljudi ne moremo upravljati, ljudi je treba voditi.

Peter F. Druckner

Če je dovoljena žeja, je dovoljeno tudi pitje.

Rimski rek

Izkoristi dan, čim manj zaupaj jutrišnjemu.

Rimski rek

Nevednost – blazina, na kateri se prijetno drema.

Nemški pregovor

ZA VAŠ NASMEH IN ŠE KAJ VEČ se trudi PETRA KERSNIČ

Zvonka Debenak

VODA, GASILA BO ŽEJO IN UMIVALA ZOBE

Voda, tekočina brez barve vonja in okusa. Tekočina, iz katere prihajamo in jo hkrati nosimo v sebi. Čudežna snov življenja in naš najdragocenejši naravni vir. Vse naokrog nas obdajajo ogromne količine vode in tudi mi plavamo v notranjem morju našega telesa. Na našem planetu ne najdemo snovi, ki bi bila prisotna v takšni množini in obenem v vseh treh agregatnih stanjih.

Obstajanje vode nam je vsakdanje, samoumevno, čeprav vlada v svetu že vse-splošno pomanjkanje zaradi nekontroliranega izkoriščanja in onesnaževanja. Tretjina prebivalcev na svetu živi in dela v razmerah hudega pomanjkanja vode. Zato je v mnogih državah alternativa razvoja: biti lačen ali žejen. Zaradi vode bodo divjale vojne, so napovedi vodilnih osebnosti.

To nenadomestljivo naravno dobrino je človek cenil že v davni preteklosti, in vse velike civilizacije so nastale ob rekah, ker so poznale pomen dobre vode. Le naša, kakor da tega ne ve več.

Odžejati se z vodo je za marsikoga nesprijetno, kljub že tolikokrat napisanim in izrečenim dejstvom, da je potrebno za zdravo življenje popiti od litra do dveh litrov in pol dnevno, seveda glede na letno dobo in glede na telesno aktivnost.

Ankete in raziskave, ki so bile narejene v mari-borskih osnovnih šolah, potrjujejo, da najmanj vode za žejo popijejo predvsem otroci. Ti se

odžejajo s sokom in s sladko-kislimi gaziranimi pijačami.

Zloženko - VODA - GASILA BO ŽEJO IN UMIVALA ZOBE, ki je nastala v okviru istoimenskega projekta, sem želela na preprost, enostaven način predstaviti pomen vode v telesu. Namenjena je otrokom v različnih starostnih obdobjih.

Kapljica vode potuje svoj večni krogotok, nobena se ne izgubi. Človek, žival in rastline so simbolna vez med živo in neživo naravo.

Življenje je nastalo v morju. Prve žive celice so z morsko vodo izmenjale snovi, ki so bile potrebne za ohranitev življenja. Prvo živo bitje, ki je prišlo iz morja na kopno, je vodo prineslo s seboj kot notranje morje in ta zapis je zaznamoval vsa živa bitja na zemlji. Brez vode ni življenja!

ALI VEŠ,
DA VODA V TELESU POSRBI
ZA ZDRAVO PRESNOVO
IN DOBRO DELOVANJE
VSEH ORGANOV?

V MOJEM
TELESU JE
70% VODE

V MOJEM
PA
0% VODE

ZAPOMNI SI!

30 DNI PREŽIVIMO BREZ HRANE
3 DNI BREZ VODE
3 MINUTE BREZ KISIKA

BREZ VODE MILIJONE CELIC NE
MORE OPRAVLJATI ŽIVLJENJSKIH
IN PRESNOVNIH PROCESOV

... VODA JE TOPILO

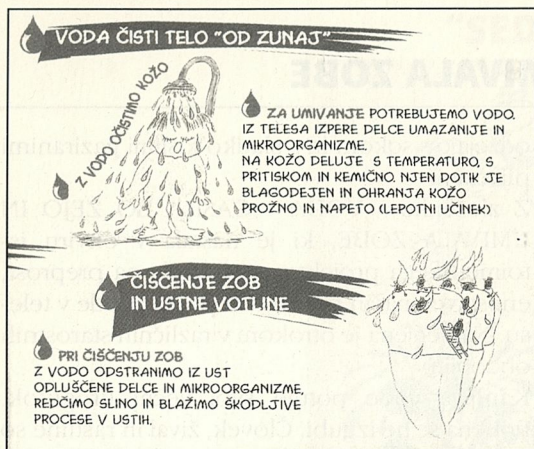
VODA RAZTOPI IN RAZREDČI
ZAUŽITO HRANO IN OMOGOČI
PREHAJANJE POMEMBNIH
HRANILNIH SNOVI IZ ČREVESJA V KRI.

VODA KROŽI PO VSEM TELESU IN
PRINAŠA CELICAM RAZTOPLJENE
HRANILNE SNOVI IN KISIK.

V našem telesu je do 75 % vode, odstotek se spreminja glede na spol in starost. Je celo pomembnejša od hrane, saj je potrebna v vseh kemičnih reakcijah, ki se dogajajo v telesu.

Zdrava presnova in dobro delovanje vseh organov brez vode ni mogoča. Milijone celic ne more opravljati življenjskih, presnovnih procesov. Kot topilo pa razredči, raztopi zaužito hrano ter omogoči prehajanje hranilnih snovi iz črevesja v kri.

Voda ima nalogo čistilnega servisa, kroži po vsem telesu in prinaša celicam raztopljene hranilne snovi in kisik. Odpadne snovi, nastale

pri presnovi, nosi k izločalom in se izločijo z dihanjem, skozi kožo, s sečem in z blatom.

S potenjem uravnava telesno temperaturo - drugače bi se pregreli, ter čisti telo od zunaj. Odnáša iz površine kože umazanijo in mikroorganizme. Hkrati deluje na kožo termično, s pritiskom in kemično. Vse te lastnosti je že v 19. stoletju uporabil utemeljitelj hidroterapije Sebastian Kneipp.

Skozi vso človeško zgodovino so izviri naravne vode predstavljali vir zdravja. Stari Rimljani so sloveli po svojih termah in kopališčih. Mračni srednji vek, za katerega je bilo značilno odklanjanje vode v obliki kopeli, je bil poln nalezljivih bolezni in epidemij. Šele Sebastian Kneipp je v devetnajstem stoletju začel ponovno zdraviti z vodo, priporočal kopeli, polivanje z vodo, hojo po rosní travi in snegu ter pitje vode namesto ostalih pijač.

V Aziji je voda vir življenja in element telesnega in duhovnega obnavljanja, simbol plodnosti in čistosti, modrosti, milosti in kreposti.

Voda je instrument obrednega očiščenja. Umivanje ima zato pomembno vlogo v različnih verah in kulturah tega sveta.

Brez vode bi bil nomad obsojen na smrt in palestinsko sonce bi ga sežgalo. Zato vodo, ki jo srečuje na svoji poti, primerja z "MANO", odžega ga in z njo se nahrani.

Z vodo se danes odžejajo že številni otroci v mariborskih vrtcih in šolah. V veliko zadovoljstvo nas odraslih - otroci vodo pijejo!

Informacije:
Zdravilišče Moravske Toplice
 Kranjčeva 12, 9226 M.toplice
 tel.: 02 512 22 00, 512 22 80
 e-mail: info@zdrav-moravci.si
www.zdrav-moravci.si

POSLOVNI CENTER = PRIJAZNA POSLOVOST

- kongresi
- seminarji
- strokovna srečanja
- predstavitve...

Konferenčna dvorana
 150m² za 120 oseb

3x Konferenčna soba
 70m² za 50 oseb

Sejna soba
 40m² za 20 oseb

Peter Požun

Na Pokljuki

Petkovo jutro je kazalo, da bo dan sončen in veder. Prav nalašč za odhod v višave. Po dolgotrajnem deževju smo bili malo v skrbeh, če se bo predvideni dogodek sploh zgodil. A kaže, da nas (medicinske sestre) imajo radi tudi tisti, ki »rihtajo« vreme in so poskrbeli za lep sončen in tople dan. Kaj se je dogajalo? Gospa Polona Zupančič nas je ob odhodu v pokoj povabila na srečanje na Pokljuko, z namenom prijetnega druženja s koristnim delom za lastno telo. V programu je bil predviden pohod na Lipanco. Ob dogovorjenem času se nas je kar trlo na Rudnem polju. Oprema, kot se spodobi za pot v gore, in veselo razpoloženje so bili potrditev namena. Ob tem pa še največ pogovorov o gobah. Izkazalo se je, da je imel vsakdo s seboj vsaj malo, če ne že veliko vrečko za jurčke. O uspehih gobarjenja ne bo besed, samo to, da nihče ni uspel preseči »gobarskega zakona«. Še največji uspeh je dosegla Mimi.

Da bi v gore ne zanesli nižinskih bacilov, smo pred začetkom poti opravili razkuževanje, ki ga je odobrila glavna higieničarka, nato pa se z vso

zavzetostjo in skoraj preveliko naglico podali v hrib. Na začetku nekoliko strma, nato pa prav prijetna pot do Blejske koče pod Lipanco pohodnicam ni predstavljala večje ovire. Da bi bila zanimivejša, smo jo udrli kar po bližnjicah. In skoraj prehitro smo prispeli do malega naselja ob koči, obsijanega s soncem in prvimi planinci, ki so se že vračali v dolino.

Vsakdo si je našel kotiček in položaj, ki mu je najbolj ustrežal, in se predal uživanju. Da bi se razgreti ne prehladili, je poskrbel domači zvarek oskrbnika Blejske koče. Klepet in smeh sta se razlegala okoli koče in nekateri planinci so se z zaskrbljenostjo ozirali v nebo, ali bo deževalo. Kar predolgo smo se zasedli in čas je bil vrnitve v dolino. Pot navzdol je bila hitra in v zadnji tretjini smo se razkropili v »strelce« in prečesali gozd v trdnem prepričanju, da prideмо na cilj vsak s košaro gob. Račun brez krčmarja, ali bolje Italijanov, ki so kar z avtodomi zasedli poključke gozdove in vsakega jurčka pričakajo kar na rastišču in jih že tam vkuhava-jo.

Ko smo se na parkirišču prešteli, smo pogrešili dve pohodnici. Bili smo prepričani, da ju je gobarska mrzlica potegnila do Mrzlega studenca, saj se na naše klice nista odzvali. Odločili smo se za reševalno akcijo. Izvidniška dvojica bo pregledala pot do koč, glavčina reševalcev pa bo odšla na centralno točko, kjer bo počakala na poročilo izvidnice. Rečeno storjeno. Z Darinko sva se napotila po poti nazaj, Polona pa je ostale odpeljala do svoje hiške na Pokljuki. Hitro sva vzela pot pod noge in v drugem delu poti do koč srečala naši dve zamudnici. Veselje ob srečanju je težko opisati, saj bi se stvar lahko tudi drugače končala. Poključski gozdovi so pač poključski gozdovi. Veliki, prostrani. V veselem razpoloženju smo prišli do ostalih. Da je skupina reševanje vzela hudo resno, so kazale priprave, ki so jih izvajali. Odločno so se podpirale s hrano in pijačo ter se tako pripravljale na večdnevno reševalno akcijo. Čisto v nasprotju z gornškimi običaji pa smo si skupaj nazdravili s kozarčkom penine. Konec dober, vse dobro smo rekli in se odpravili na kosilo v prijetno gostilno. Da pa nekaj z orientacijo tega dne ni bilo v redu (pravijo, da so na Pokljuki silnice, zaradi katerih se ljudje izgubljajo), se je izkazalo, ko smo prispeli pred gostilno in pogrešili skupino štirih. A tokrat so zaskrbljenost nadomestili smeh in šale na račun

orientiranosti glavnih medicinskih sester. Bili smo prepričani, da bodo pravo pot našle. In res so se nam kmalu (po navodilih preko mobilnega telefona) pridružile. Kosilo nam je nadvse teknilo, gorski zrak je pač najboljša začimba, odlična je bila gobova juha. Priznam, da sem se podobrikal gostilničarki in dobil še »repete«. Za mizami šalam in smehu ni bilo konca in v pomanjkanju kisika smo se odločili kavico popiti kar na prostem ter tako ujeti še zadnje sončne žarke. Dan se je začel nagibati v pozno popoldne, ko smo se odpravili domov. Prijazna gostiteljica nas je opremila z zavitkom za na pot, za primer, če bi se še izgubljali na poti. (Nekateri so se oborožili celo z zrezki in piščancem, z izgovorom, da gre za ostanke za psa.) Ob slovesu smo se zahvalili Poloni za povabilo, predvsem pa izvirno idejo druženja in prisegli, da se bomo na tak način srečali vsaj dvakrat letno in jo kar takoj zadolžili za organizacijo.

Da je bilo slovo pristrčno, a tudi molovsko, so pokazale solze v nekaterih očeh. Tudi to je sreča.

S Pokljuke smo odhajali telesno in duhovno napolnjeni z energijo. Gostiteljica pa nam je mahala v pozdrav v žaru popoldansko obsijanah gora.

Andreja Zelič

NADALJUJEMO S STROKOVNIMI SREČANJI

Nenehno prizadevanje Splošne bolnišnice Celje za izboljšanje kakovosti in osebnostno rast vseh zaposlenih je vzpodbudilo organizacijo strokovnega srečanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov celjske regije, ki je potekalo v septembru 2000 in v katerem so aktivno sodelovale številne medicinske sestre SB Celje. V sodelovanju z Društvom medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Celje smo uspešno izvedli 1. strokovno srečanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov celjske regije 'na temo 'Povezujemo se v dobro bolnikov''. Srečanje je bilo interdisciplinarno in je združevalo medicinske sestre in zdravstvene tehnike vseh področij delovanja zdravstvene nege, tako na primarni kot sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti.

Srečanje je potekalo v organizaciji Službe za zdravstveno nego in Referata za izobraževanje SB Celje ter Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Celje.

Da je smer prava, so nam udeleženci potrdili s številno udeležbo (227 udeležencev) in s številnimi vzpodbudami in pohvalami, ki so jih izrazili v anonimni anketi, razdeljeni mednje.

Tematsko so bile predstavljene različne

strokovne vsebine, vse pa rezultat dela in raziskovanja naših kolegic.

Nekatere ideje tega srečanja so bile v SB Celje že izpeljane. Željo, da se tovrstno strokovno srečanje ponovi, smo letos uresničili z organizacijo 2. strokovnega srečanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na temo 'Bolnik/varovanec – naša skupna skrb'. Srečanje je potekalo 28.9.2001 v mali kongresni dvorani Celjskega sejma.

Za razliko od lanskega srečanja so se predavateljicam oz. predavateljem iz Splošne bolnišnice Celje pridružile tudi kolegice iz zunanjih zdravstvenih ustanov in šol.

Več kot sedemdeset prijavljenih udeležencev iz zunanjih zdravstvenih ustanov celjske regije in sto osemdeset iz Splošne bolnišnice Celje je potrdilo pravilno odločitev za organizacijo srečanja.

Želimo, da s tovrstnimi strokovnimi srečanji čimbolj okrepimo medsebojno sodelovanje in poglobimo že pridobljena strokovna znanja ter spoznavamo področja delovanja, ki so nam manj znana. Vse pridobljeno znanje in izkušnje pa prenašamo v delovno in družbeno okolje, odkoder prihajamo.

Branka Červ

Zavod za razvoj paliativne oskrbe, Ljubljana Palliative Care Development Institute

*Začetek življenja je dejanje ljubezni,
naj bo dejanje ljubezni tudi odhod.*

V Sloveniji umre približno polovica bolnikov doma, polovica pa v bolnišnicah in drugih ustanovah. Poslanstvo Zavoda za razvoj paliativne oskrbe Ljubljana je razširiti znanje o paliativni oskrbi in humanem odnosu do umiranja v bolnišnice, domove upokoјencev in druge ustanove in tako olajšati trpljenje in težave umirajočih, njihovih bližnjih in osebja. Bolnikom, ki umirajo doma, in njihovim družinam pa že nekaj let pomaga Slovensko društvo hospic, s katerim si delimo prizadevanje za bolj human odnos do umiranja in žalovanja v naši družbi in za manj strahu v zvezi s temi dogajanjem.

Beseda paliativen je tujka, ki pomeni olajšujoč, blažilni, pomirjevalen. Paliativno oskrbo bi lahko imenovali tudi blažilna oskrba ali celostna skrb za neozdravljivo bolnega in umirajočega človeka, ki ima bolečine in druge neprijetne telesne težave, poleg tega pa še nerazrešene socialne, psihične in duhovne težave, ga je strah in je osamljen. V odprti in rahločutni komunikaciji z bolnikom, njegovimi bližnjimi in sodelavci je skrito seme za kakovostno življenje vseh vpletenih. Spoštovanje bolnikove neodvisnosti in njegove izbire je eno temeljnih načel paliativne oskrbe pri lajšanju trpljenja. V to je vključen širok krog strokovnjakov, med njimi medicinske sestre, zdravniki, psihologi, socialni delavci, duhovniki, razni svetovalci in terapevti s številnih področji ter tudi prostovoljci in bolnikovi bližnji.

Zavod za razvoj paliativne oskrbe Ljubljana je nevladna, nepridobitna in neodvisna organizacija. Naš osnovni cilj je podpreti organiziran način izvajanja paliativne oskrbe v Sloveniji. S tem bi radi izboljšali kakovost življenja neozdravljivo bolnih in umirajočih, njihovih bližnjih ter izvajalcev zdravstvene in psihosocialne oskrbe. S svojim delovanjem želimo vplivati na izboljšanje odnosa do umiranja v družbi ter na dvig zavesti o potrebah umirajočih in njihovih bližnjih.

Delujemo na področjih izobraževanja, povezovanja, informiranja in raziskovanja. Razvijamo in oblikujemo dodatno izobraževanje o temeljnih načelih lajšanja bolečine in motečih simptomov v procesu umiranja, o razvijanju odprtega odnosa in učinkovitega sporazumevanja v procesu umiranja in žalovanja ter o detabuizaciji umiranja in smrti v družbi. V ta namen organiziramo izkustvene delavnice na teme komuniciranja, razumevanja izgovorov, družinske dinamike in žalovanja. Iz rezultatov anket udeležencev delavnic je razvidna potreba po takem načinu podpore in koristnost kontinuirane njene oblike. Zato za tiste delavce v zdravstvu, ki se pogosteje srečujejo z umiranjem, dodatno izvajamo tudi šestmesečni program supervizij. Zavzemamo se za to, da bi bili pouka in zgleda dobrega sporazumevanja deležni otroci že v zgodnjem obdobju stika z vrtcem in šolo in podpiramo idejo, da bi bila paliativna oskrba in izkušnje timskega sodelovanja vključene v redno šolanje zdravstvenih delavcev v srednji šoli ter na dodiplomskem in podiplomskem študiju.

Za doseg ciljev razvoja paliativne oskrbe v Sloveniji spodbujamo povezovanje in sodelovanje organizacij in posameznikov, ki že delujejo na področju paliativne oskrbe v Sloveniji in tujini. Posredujemo informacije o organizacijah, dogodkih in možnostih šolanja s področja paliativne oskrbe doma in na tujem. Zavzemamo se za ureditev statusa paliativne oskrbe v zdravstvenem in socialnovarstvenem sistemu.

Z organizacijo okroglih miz, odprtih forumov, razstav, predstavitev in drugih javnih dogodkov promoviramo filozofijo sprejemanja smrti kot dela življenja in naklonjenosti neozdravljivo bolnim in umirajočim.

Ugotoviti poskušamo kulturnološke, družbene in s tradicijo pogojene ovire za razvoj bolj učinkovite paliativne oskrbe v Sloveniji. Rezultati raziskav nam služijo kot osnova za nadaljnji razvoj dejavnosti.

Naše dejavnosti so namenjene vsem zdravstvenim delavcem in drugim delavcem v zdravstvu, socialnim delavcem, delavcem v vzgojnoizobraževalnih institucijah, psihologom, duhovnikom, prostovoljcem in široki javnosti. Radi bi pripomogli k spremembi družbene naravnosti do smrti in umiranja in dosegli, da bi bili umirajoči in njihovi bližnji deležni manj zadrege in umikanja in več razumevanja in podpore. Prav tako pa se trudimo tudi za to, da bi bili podpore, spodbud in znanja deležni vsi, ki delajo z neozdravljivo bolnimi in umirajočimi, kar bi pripomoglo k zmanjšanju občutka stiske in nemoči. Povedano s poučnimi besedami Morrieja Schwartza: »Vsi vedo, da bodo umrli, toda nihče tega ne verjame. Če bi, bi stvari počeli drugače. Ko spoznaš, da boš umrl, na vse gledaš drugače. Odpihneš stran vso navlako in se osredotočiš na bistvene stvari.«

Sodelavke Zavoda za razvoj paliativne oskrbe, Ljubljana (od leve proti desni): Branka Červ, Barbara Ravnik, Amila Adrovič in Urška Lunder

Odprti smo za pobude in konstruktivne pripombe. Veselimo se sodelovanja in vaše udeležbe na naših delavnicah.

Pokličete nas lahko na telefonsko številko 01 42 56 450, ali pošljete faks na številko 01 42 63 329.

Pišete lahko na naslov:

Zavod za razvoj paliativne oskrbe, Ljubljana
Vegova 8, 1000 Ljubljana

ali na e-naslov: amila.adrovic@mail.ljudmila.org
Kmalu vam bo na voljo naša spletna stran www.mf.uni-lj.si/~pallcare, ki je trenutno v pripravi, po predhodnem dogovoru pa tudi naša hišna knjižnica s knjigami in revijami o paliativni oskrbi.

Zgodba o prijateljstvu

Bil je fant od fare, a se je vse pogosteje silno hitro in skoraj brez razloga razhudil do velike jeze.

Njegov oče je bil pameten, kmečki človek, ki je iskal modre nasvete v vsakdanjem življenju. Sinu je dal vrečo žebļjev in mu svetoval: »Vsakič, ko boš razburjen in se ne boš mogel obvladati, vzemi pest žebļjev in jih zabij v našo ograjo.«

Prvi dan je zabil 35 žebļjev. A naučil se je obvladati svoje obnašanje in število žebļjev v ograji je bilo iz dneva v dan manjše.

Kmalu je fant ugotovil, da se je lažje obvladati, kot zabijati žebļje.

S ponosom je oznanil očetu, da je napočil dan, ko mu ni bilo potreba zabiti prav nobenega žebļja.

Ponosen oče je šel s svojo modrostjo dalje. Sinu je predlagal, da naj vsak dan, ko ne bo jeze na spregled, iz ograje izpuli po en žebļj.

Dnevi so minevali, žebļji so puhteli in sin je bil neskončno srečen, ko je objavil, da ni več kaj izpuliti iz ograje.

Oče je sina prijel za roko in odšla sta k ograji. Rekel je: »Sin moj, dobro si opravil svoje delo, a poglej, ograja je polna lukenj in ne bo nikoli več takšna, kot je bila pred tem. To je tako kot v življenju.

Ko si besen in nekomu izrečeš nepredvidljive besede, le te pustijo brazgotine, kot te luknje od žebļjev. Neštetokrat lahko temu človeku poveš, da ti je žal, a rana ostane za vedno.

Besedne rane bolijo
bolj kot tiste prave.

Vedi, sin moj – pravi prijatelji so redki, kot so redki dragulji.

Prijatelji te pripravijo do smeha, prijatelji te poslušajo, prijatelji te opogumljajo, ko ti gre slabo, ko si žalosten, imajo zate odprto srce.«

Nauk: Pokaži prijateljem, da jih imaš rad in da ti veliko pomenijo.

Če sem kdaj napravila luknjo v vaši ograji, mi prosim, oprostite.

Zgodbo povejte ali pošljite vsem tistim, ki bi jim želeli povedati, da jih imate radi.

Lepe dneve življenja brez žebļjev in lukenj vam želi

Vaša sodelavka in prijateljica

Amalija Kuhar

Listi, iztrgani iz dnevnika

Četrtek, 27. decembra 1996

Dopoldan mi je socialna delavka iz Doma starejših občanov Ljubljana - Šiška v Dravljah sporočila po telefonu, da si lahko pridem pogledat prosto sobo. Po moževi smrti sem želela priti v kakšen dom upokojencev, čeprav so mi vsi odsvetovali, češ da sem še premlada. Nihče pa ni vedel, s kakšnimi težavami se moram spopadati v svojem domu, saj sem po operaciji tumorja v glavi postala veliko bolj dovzetna za razne infekcije. Tudi nimam stabilnega ravnotežja, na levo oko ne vidim, na desno pa že tudi bolj slabo, ne slišim na levo uho, težje govorim in bolj sem pozabljiva, da ne naštevam dalje. Zato si ne upam brez spremstva hoditi zunaj doma, ker imam občutek, da mi na vsakem koraku grozi nevarnost. Dokler je živel mož Miran, teh težav sploh nisem opazila, ker je zelo skrbel zame. Po njegovi smrti se mi je sesul ves svet in moje življenje se je popolnoma spremenilo. Neskončno sem osamljena in zapuščena; čeprav sin, ki ima svojo družino, prihaja k meni vsak dan in mi s snaho prinese ta vse, kar potrebujem, imam občutek, da sem postala breme vsem. Jaz, ki sem bila vedno samostojna, se zdaj počutim povsem nemočna.

Četrtek, 27. decembra 2001

V Domu starejših občanov prebivam že pet let. Sobico sem si uredila po svojem okusu, tako, da mi je prijetno v njej. Sin mi je prinesel nekaj

meni najljubših predmetov, nekaj manjših umetniških slik, družinskih fotografij in knjig ter seveda tudi TV sprejemnik, ki mi pomeni okno v svet.

Sedaj sem se že privadila novemu načinu življenja. Že prve dni sem se vključila v razne skupine in v pevski zbor. Po operaciji skoraj nisem mogla glasno govoriti, sedaj pa pojem. Ne pojem več soprana, pač pa je moj glas bolj temno obarvan alt ali kar bas, kot pravim jaz temu svojemu petju. Toda pojem!

Najraje se udeležujem pogovorov v skupini, v kateri velja pravilo: »mislimo glasno«, zato se tu pogovarjamo o vseh temah, od mode do politike. To skupino vodita mag. Vanja Rejec, spec. psihiater, in glavna medicinska sestra doma. Že večkrat smo imeli piknike v naravi. Najbolj pa mi bo ostal v spominu izlet skupine na Dobeno in, kadar se ga spomnim, mi postane toplo v duši in me prevzame sreča, da sem lahko dan preživela s prijateljico Milko, ki sem jo spoznala v domu, in z drugimi člani skupine. Z nami je bil tudi vojak Primož, ki je s seboj prinesel kitaro ter nam je priredil pravi koncert z udarno pesmijo »Za prijatelje«, kot da bi hotel zapečatiti prijateljstvo in medsebojno povezanost naše skupine.

Sreda in četrtek, 27. in 28. junija 2001

Od vsega začetka do danes me v domu smrt kogarkoli, ki sem ga spoznala tukaj, zelo pretrse. Tolažila sem se, da bom sčasoma otopela in me takšna novica ne bo prizadela, toda še vedno me zajame globoka žalost. Na mojo srečo pa se v domu vedno kaj dogaja, bodisi praznovanje rojstnih dni, martinovanje, pustovanje, bodisi gostovanje zunanjega pevskega zbora, predavanje z diapozitivi z raznih potovanj, piknik itd., tako da mi tak dohodek prežene mračne misli.

Na nekatere pojave sem se težko navadila, saj živimo tu ljudje z različnimi mišljenji, različno izobrazbo in vzgojo ter različnimi navadami.

Prav te dni čutim nekakšno tesnobo v duši. »Malo potrpi, saj bo boljše!«, si ves čas prigovarjam. Če sem v takšnem razpoloženju, moram takoj zapustiti svojo sobo in oditi ven, med ljudi, s katerimi se dobro razumem. To je moj preizkušeni recept. Prav gotovo bom na hodniku srečala kakšno medicinsko sestro, morda celo sestro Polono, ki bo kaj hitro z mojega žalostnega obraza razbrala moje razpoloženje in mi bo namenila kakšno spodbudno besedo ali povedala šalo. Zgodilo se je že, da sem sama poiskala glavno sestro Mileno in ji odprla svojo dušo. Našla je čas tudi zame in prisluhnila mojim težavam. Takoj sem se počutila bolje.

Stopila bom še k najmlajšemu oskrbovancu Dušanu, ki sem ga vzela pod svoje okrilje. Ob njegovem godrnjanju, ker je že nekaj dni slabe volje, mu bom pomagala izbrati barve za skladno barvanje svilenih šalov, ali pa mu svetovala, kateri barvni svinčnik naj izbere za risanje voščilnic za rojstne dneve oskrbovancev. Če bo pisal nalogo za delovno terapijo, mu bom pomagala njegove glasno izrečene misli oblikovati v stavke. V trenutku se bo v meni nakopičena tesnoba razblinila.

Vsekakor se v Domu počutim varno in, kar je pomembno, ne zdi se mi, da sem komu v breme. Še več, zelo sem si opomogla. Sama grem nakupovat v samopostrežno trgovino in včasih celo na bližnji trg. Lektoriram besedila, ki jih je prevedla snaha kot sodni tolmač. Sicer imam na voljo vedno daljši rok, ker snaha upošteva moje spremenljivo počutje. Ker jutri moj petletni vnuk Bojan zaradi prehlada ne bo smel iti v vrtec, ga bo sin zjutraj pripeljal k meni v varstvo. Že danes se veselim, da se bova skupaj igrala, risala in brala ter pripovedovala drug drugemu pravljice. Zelo rad pride k meni v Dom, saj je vedno v središču pozornosti, ker ga oskrbovanci že poznajo kot pridnega fantka in mu od daleč mahajo v pozdrav. V ušesih mi še od zadnjič zvenijo njegove besede: »Babi, tu je dom starejših ljudi in vrtec, ker jaz prihajam sem.« Ne upam pa si prevzeti odgovornosti varuške za mlajšega, dveletnega vnučka Simona, ker je še premajhen in preveč živahen. Mislim, da bi morali priti upokoјenci v domove prej, preden postanejo preveč betežni, ker bi se lažje privadili novemu načinu življenja.

Judita Eržen

TUDI STAROST JE LAHKO LEPA

Letos se nas je na pikniku zbralo že 400.

Junij je za zaposlene in oskrbovance Doma Petra Uzarja v Trziču prav poseben mesec. Na soboto pred Dnevom državnosti se na vrtu Doma zberemo zaposleni, oskrbovanci in nji-

hovi svojci na že tradicionalnem pikniku. Letos smo se še prav posebej potrudili, kajti praznovali smo 10-letnico samostojnosti.

S pripravami smo začeli že po Novem letu. Ideje so deževale, sprva so se nam zdele neuresničljive in cilji previsoko zastavljeni. Ko pa smo začutili pripravljenost celotnega kolektiva za sodelovanje, smo vedeli, da nam bo uspelo.

Ob desetih dopoldan so začeli prihajati prvi svojci. Na vhodu Doma smo jih sprejeli z zvoki harmonike in obdarili z ličnimi izdelki iz slane-ga testa. Na vrtu so jih že nestrpnost pričakovali oskrbovanci. Skoraj vsi. Le peščica jih je ostala v sobah.

Zaposleni smo se hitro prelevili v natakarje, saj je osebje kuhinje sporočalo, da se piknik lahko

**Kot solist se je Čukom pridružil
tudi župan Pavle Rupar**

začne. JEDI z žara, srnjakov golaž, krofi, sladoled, ... Le kdo bi se mogel upreti!?

Nenadoma so se vse oči obrnile proti odru. Kdo jih ne bi poznal? ČUKE, vendar! Zabavali so nas vse do popoldanskih ur. Ob njihovem valčku se je zavrtel tudi g. Tone, ki je že praznoval svoj 98. rojstni dan.

Star rek pravi, da je smeh pol zdravja. Za to in še več je med odmori poskrbel Klemen Košir s humoristično skupino EJGA.

Vrhunec in novost letošnjega piknika pa je predstavljal srečolov. Naj naštejemo samo nekaj nagrad: kolo, ovca (živa), fazan (prav tako živ), skiroji, mobiteli, ... Srečke so prekmalu pošle. Prav gotovo je bil najbolj srečen dobitnik gorskega kolesa, osnovnošolec, vnuk oskrbovanca, saj se mu je sreča nasmehnila prav na rojstni dan.

Presenečenj pa še ni bilo konca. Čakalo nas je še žrebanje osmih oskrbovancev za polet z letalom nad Julijce in Triglav.

Na koncu smo bili vsi srečni. Svojci, oskrbovanci, zaposleni. Mogoče slednji še najbolj. Zahvale nismo potrebovali. Besede ene od oskrbovank povedo vse: »Sestra, danes nas pa nič ne boli.«

Ne vem, komu naj se na koncu najprej zahvalim. Brez Vas, dragi sodelavci, ne bi mogli uresničiti ciljev, ki smo si jih zastavili. Iskrena hvala tudi vsem poslovnim partnerjem, podjetjem ter posameznikom iz Tržiča in okolice, ki ste nam pomagali pri organizaciji tako pestrega programa.

Marjeta RUPAR

ZAUPANJE ni materialna dobrina, zaupanje je nujno potrebno za dostojno človeško - preživetje

Ko se pri našem strokovnem delu srečujemo in razhajamo, marsikaj doživimo. Zelo bogato življenje imamo. Prepleteno je z zgodbami in doživljaji, ki morajo ostati v »osebnem arhivu poslovnih skrivnosti«.

Med delom potrebujemo tudi trenutke sprostitve. Najlepsi so v sobi za počitek (rekreacija). Seveda tudi razmišljamo, saj nam misli kar same preskakujejo in iščejo najboljše možnosti za medsebojno sožitje. Pričakovanja so pogosto ujeta v ritem resignacije. Če bi čustva lahko tehtali, bi imeli veliko dela. Vedno nihajo in radovedno čakajo pravo rešitev.

Radi se spogledujemo z ZAUPANJEM, želimo ga in hkrati dvomimo v njegovo moč. Če je zaupanje most med ljudmi, pomeni, da ga moramo - zgraditi. Potem lahko z vseh strani ugotavljamo njegovo trdnost. Veliko časa preživimo skupaj s sodelavci. Morda smo več časa v službi kot doma. Minute pa so zanesljivo daljše.

In tako s sodelavci (hočemo ali nočemo) marsikaj delimo in doživimo.

Delimo si: prostore, njihov vonj (vedno ga imamo v nosnicah), besede, strah, jutranjo in žkasnejšo kavo, velike skrivnosti ..., žal se iz take vsebine lahko oblikujejo tudi debele laži ... Delimo si poglede, polne simpatij, lahko tudi grenkega sovraštva. Delimo si pozornosti, včasih simpatičen, pritrdilen nasmeh ... Delimo si tihe in glasne pogovore. Namenjeni so največkrat razporedu izmen. Štetje praznikov in nedelj... Žvpletene so tudi družine, ki čakajo in imajo svoje zahteve. Največkrat pa morajo svoje predloge umakniti in se mamini ali očetovi službi - prilagoditi.

Delimo si tudi občutke. Po opravljeni nočni kolegice poročajo o svojem delu. Gradiva o doživetem je preveč. Tudi izkušene so vedno - izmučene. V daljavi je vedno slišati sireno rešil-

Rastline učijo in govorijo: "Če bi vrednotam bolj verjeli, bi ljudje zelo lepo živeli".

nega avtomobila. Prihaja ali odhaja. Vedno pa »stisne pri srcu«.

Ko odhajamo domov (ali pa že stojimo na domačem pragu), se večkrat spomnimo, da smo pozabili to in to sporočiti kolegici v naslednji izmeni. Telefon priskoči na pomoč. Olajšanje! Ponoči pa črv dvoma bedi. Ali sem res naredila vse tako, kot bi morala?...

Delimo si tudi delovne izkušnje. Starejše so mlajšim - vzor. Zaželeno je obojestransko spoštovanje in ne »nategovanje moči in utemeljevanje«, kdo od tega odnosa največ - pridobi. Ko tako vsak dan merimo našo bližino in oddaljenost, vemo, da imamo veliko skupnega. Povezuje nas čut do sočloveka.

Vsakemu se lahko zgodi, da v bolnišnici - obleži

Skrbeti zase je samoumevno. Če je bolezen močnejša, potem tisto »samoumevno« nekdo drug naredi.

Naš notranji kompas (vest) vodi izvajanje tehničnih veščin. Neprestano nam svetuje in pomaga, da zdravstvena nega ne postane samo nega.

Če se pri delu (in v prostem času) dobro opazujemo, ugotovimo, da je lahko nekaterim kolegicam in kolegom marsikaj »špas«. Pocestna filozofija »jebiga« prihaja tudi v naše vrste. Stopiti ji moramo na prste.

Najtežje prizadeti bolniki, taki, ki so popolnoma odvisni od tuje pomoči, vedno pogrešajo delček zasebnosti. Bolni ljudje nismo radi po nepotrebnem - izpostavljeni pogledom.

Videti in OPAZITI moramo, da so bolniki po nepotrebnem: prepoteni, skuštrani, odkriti, v

strganih oblačilih, žalostni, jezni... Zavedati se moramo, da je za bolne vedno preveč prisilnih izkušenj.

Ne čakajmo, da nas bodo za vsako malenkost prosili ali celo - moledovali.

Vedno je nekaj, kar nas opozori, da bolnike naša RUTINA tudi zelo - ujezi. To ni navadna jeza, to je NEMOČ. Nemoč, ki potrebuje BLIŽINO tistih, ki z zdravstveno nego takoj pridejo na pomoč.

Zdravstvena nega vrne bolnikom dostojanstvo, nam pa pri tem pomaga - poslanstvo

Dobrodošli so tisti, ki v zdravstveni negi delajo z občutkom, ker vedo, da je njihovo delo poslanstvo. Če je bolnik dostojno negovan, tudi zdravljenje poteka hitreje. Estetski videz (ne samo po jutranji negi) tudi starejše ljudi pomladi in dobesedno - oživi. In tako je vedno znova bolnikom vrnjeno dostojanstvo. Nekateri med nami menijo, da je naše šolanje predolgo in predrago..., da bi se takole »spuščali navzdol«... Tako razmišljanje je PRAZNO in za bolnike - porazno.

Ne iščimo oaz na oblakih! Stopimo k bolnikom! Karkoli bomo opazili, naredili (tudi večkrat dnevno) in se potrudili, da bo zdravstvena nega kvalitetna (odlična) - ne bo zaman.

Razumeti svoje poslanstvo, svoje naloge..., to je vsa znanost ETIKE. To ni poetika, nekaj, kar se naučimo na pamet. In potem ob bolnikih ne vemo, kako in kaj...

Vzgoja je podlaga za razumevanje etičnih znanj. Samo na tej podlagi lahko gradimo praktične veščine. Če niso obogatene z etiko, nastane RUTINA. V borbi proti rutini naj bo naše izobraževanje dosledno in - napredno.

In etične dileme?

Teh je vsak dan več. Ne zatiskajmo oči, ne držimo rok na ušesih! Preprosto: opazujmo, prisluhnimo in ukrepajmo!

Če bomo aktivno sodelovali pri uveljavljanju bolnikovih potreb in (pravic), bomo ZANESLJIVO vedeli (»iz prve roke«), da so bolniki dobro negovani.

Z vso odgovornostjo moramo storiti vse, da nam NADZOR pomaga pri pravilni strokovni oceni, saj kritika ni nikoli - poceni.

BOLNIŠNICA GOLNIK**KLINIČNI ODDELEK ZA PLJUČNE BOLEZNI IN ALERGIJO****SLUŽBA ZDRAVSTVENE NEGE****Ob 80-letnici Bolnišnice Golnik**

vabi na ponovitev seminarja za medicinske sestre iz bolnišnic, zdravstvenih domov, patronažnih služb in domov za ostarele **dne 30. novembra 2001 v predavalnici Bolnišnice Golnik.**

PROGRAM:

09.00 – 10.00	Registracija udeležencev
10.00 – 11.00	Otvoritev strokovnega srečanja
Predstavitve Bolnišnice Golnik
Vizija Bolnišnice Golnik pri zdravstveni negi bolnika s pljučno boleznijo v slovenskem prostoru
(Andreja Peternej, dipl. m.s.)
11.00 – 11.35	Zagotavljanje kakovosti zdravstvene nege bolnika v Bolnišnici Golnik v letih 1997-2001
(Saša Kadivec, prof. zdr. vzg.)
11.35 – 12.10	Celostna obravnava bolnika s KOPB
(Tatjana Jakhel, viš.med.ses.)
12.10 – 12.35	Razširjenost problema in reševanje problema pojava preobčutljivosti za naravni lateks med negovalnim kadrom v gorenjskih zdravstvenih ustanovah
(Barbara Bukovnik, viš.med.ses.)
12.45 – 14.00	Razprava
ODMOR
14.00 – 14.30	Zdravstvena nega in kontinuirana zdravstvena vzgoja bolnika s tuberkulozo
(Marjana Bratkovič, viš.med.ses.)
14.30 – 14.55	Pomen zdravstvene vzgoje pri bolnikih s kroničnimi pljučnimi boleznimi
(Nataša Čeh, viš.med.ses.)
14.55 – 15.20	Zdravstvena nega bolnika na dolgotrajni ventilaciji (Marjeta Anderle, viš.med.ses.)
15.20 – 15.40	Priprava bolnika na bolniškem oddelku za ventilacijo na njegovem domu
(Ružica Bavdek, viš.med.ses.)
	Razprava
15.50 – 16.00	Zaključek

Kotizacije znaša 10.000 SIT in jo lahko vplačate na žiro račun Bolnišnice Golnik - KOPA:

51500 – 603 -34158 sklic 00760502 – 1 v roku 8 dni pred pričetkom seminarja.

Vsak udeleženec prejme zbornik predavanj.

Prijave sprejema ga. Saša Kadivec po pošti, na tel. štev. 04 25 69 115 ali na E – pošto: sasa.kadivec@klinika-golnik.si do 23. novembra 2001.

Bolnišnica Golnik
KOPA
4204 Golnik
Saša Kadivec

CINDI Slovenija

ŠOLA ZA PROMOCIJO ZDRAVJA IN PREPREČEVANJE KRONIČNIH BOLEZNI
V OSNOVNEM ZDRAVSTVENEM VARSTVU/DRUŽINSKI MEDICINI

UČNE DELAVNICE – Vsebina izobraževanja

I. sklop (četrtek-sobota)

ČETRTEK

- 14.00 – 14.30 Pozdrav, namen, cilji učnih delavnic
Maučec Zakotnik J., dr.med.
- 14.30 – 16.30 PROMOCIJA ZDRAVJA
Gruntar Činč M., dr. med.
- 16.30 – 16.45 Odmor
- 16.45 – 17.15 EPIDEMIOLOGIJA KRONIČNIH NENALEZLJIVIH BOLEZNI V SLOVENIJI
- 17.15 – 19.00 DEJAVNIKI TVEGANJA ZA KRONIČNE BOLEZNI V SLOVENIJI IN PROGRAM CINDI –
Projekt promocije zdravja in preprečevanja kroničnih bolezni v Sloveniji
Maučec Zakotnik J., dr. med.

PETEK

- 09.00 – 12.00 Učna delavnica Pomoč ljudem pri spreminjanju tvegane življenjskega sloga
(Helping People Change...)
Maučec Zakotnik J., dr. med., asist. Bulc M., dr. med.
- 12.00 – 13.30 OMOR ZA KOSILO
- 13.30 – 18.00 Učna delavnica – Zdrava prehrana
Maučec Zakotnik J., dr. med., Jež M., dr. med.

SOBOTA

- 08.00 – 12.00 Učna delavnica: Telesna dejavnost, ki krepi zdravje
Maučec Zakotnik J., dr. med., asist. Bulc M., dr. med.
- 12.00 – 13.30 ODMOR ZA KOSILO
- 13.30 – 17.30 Slovenija v gibanju
- Praktično izvajanje Preizkusa hoje na 2 km
- Analiza rezultatov testiranja in možnosti uporabe Preizkusa hoje na 2 km v projektu
Slovenija v gibanju

II. sklop (četrtek-sobota)

ČETRTEK

- 14.00 – 18.00 Učna delavnica Kajenje, opuščanje kajenja
mag. asist. Čakš T., dr. med., Mesarič J., prof.zdr.vzg., prim. Žagar D., dr. med.

PETEK

- 08.00 – 11.30 Učna delavnica Alkohol, zmerno pitje, spreminjanje pivskih navad
asist. Čebašek Travnik Z, dr. med., asist. Rus Makovec M., dr. med.,
Pišl A., prof.soc.ped.
- 12.00 – 13.00 NOVINARSKA KONFERENCA
Povabljeni: LPPS, župani v izobraževanje vključenih občin, direktorji ZD v
izobraževanje vključenih občin, bolnišnic, ZZV, mediji, CINDI, IVZ RS, MZ
- 13.00 – 14.00 ODMOR ZA KOSILO
- 14.30 – 18.30 Učna delavnica Čezmerna telesna masa, zdravo hujšanje, vzdrževanje zdrave telesne
mase
Maučec Zakotnik J., dr. med., Kovač M., dr. med., Jež M., dr. med.,
Luznar N., prof.zdr.vzg.

SOBOTA**DELAVNICA: PREVENTIVA KORONARNE BOLEZNI V KLINIČNI PRAKSI – DOKTRINARNI PRISTOP**

- 08.00 – 09.45 Delavnica: Zvišan krvni tlak in srčno-žilne bolezni
doc. Dobovišek J., dr. med., asist. Acetto R., dr. med., asist. Bulc M., dr.med.,
Guštin V., dr.med.
- 09.45 – 10.00 ODMOR
- 10.00 – 11.45 Delavnica: Zvišan krvni sladkor, sladkorna bolezen tipa 2, polimetabolni sindrom in
koronarna bolezen
prof. dr. Keber I., dr. med., mag. Fras Z., dr. med., mag. Barbara Gužič, dr. med.,
Miran Šebešljen, dr. med., Guštin V., viš.med.ses.
- 11.45 – 13.00 ODMOR ZA KOSILO
- 13.00 – 15.00 Učna delavnica: Motnje v presnovi maščob – dislipidemija in ocena celovite
ogroženosti za koronarno bolezen ter intervencija glede na ogroženost
prof. dr. Keber I., dr. med., mag. Fras Z., dr. med., mag. Barbara Gužič, dr. med.,
Guštin V., viš.med.ses
- 15.00 – 15.15 Odmor
- 15.15 – 17.00 Preventivni pregled, ocena celovite ogroženosti za kronične bolezni, intervencija –
nadaljevanje in sprotno ocenjevanje učinkovitosti preventivnih programov (lokalni
zdravstvenoinformacijski sistem – LIS)
Jožica Maučec Zakotnik, dr. med., asist. Mateja Bulc., dr. med.

O B V E S T I L O

Klinični center Ljubljana, Področje za zdravstveno nego

prireja

funkcionalno izobraževanje

za višje medicinske sestre oziroma diplomirane medicinske sestre za področje enterostomalne terapije
in zdravstvene nege kroničnih ran, ki bo potekalo v KC Ljubljana v treh tedenskih obdobjih:

od 14. 1. do 18. 1. 2002

od 11.2. do 15. 2. 2002

od 11. 3. do 15. 3. 2002

Izobraževanje je namenjeno medicinskim sestram z najmanj dveletnimi izkušnjami v zdravstveni negi
kirurškega bolnika in delajo v zdravstveni ustanovi ali socialno zdravstvenem zavodu. Priznано je kot
funkcionalno izobraževanje in omogoča celostno znanje za zdravstveno nego bolnika s stomo. Daje
tudi poglobljeno znanje za zdravstveno nego inkontinentnega bolnika in bolnika s kronično rano.

Izobraževanje bo potekalo v prostorih Kliničnega centra v Ljubljani. Predavanja bodo v popoldanskem
času in obsegajo sto ur, praktične vaje obsegajo 160 ur in bodo potekale v dopoldanskem času v
času predavanj in še en teden po dogovoru.

Tečaj se zaključí z izdelavo seminarske naloge in pisnim izpitom, predvidoma do konca maja 2002.

Stroški tečaja znašajo predvidoma 300 000 SIT. V ceno sta vključena malica in gradivo. Plačilo je
možno v dveh obrokih: prvi del do 7. 1., to je ob prijavi, drugi del do 11. 3. 2002.

Prijave sprejemamo najkasneje do 15.12. 2001 na naslov: Klinični center Ljubljana

Neva Gavrilov, viš. med. ses. ET

Svetovalna služba zdravstvene nege

Poliklinika, Njegoševa 4, 1000 Ljubljana

Telefon: 01 542 36 53 od 8. do 9. ure.

KLINIČNI CENTER LJUBLJANA – SPS KIRURŠKA KLINIKA
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TRANSFUZIJO KRV
EVROPSKA ŠOLA ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO

organizirajo

4. PODDIPLOMSKI SEMINAR

ZDRAVLJENJE S KRVJO V KIRURGIJI

»INTENZIVNA NEGA IN TERAPIJA«

Grand Hotel Emona, Portorož, 13. – 15. december 2001

Strokovni koordinatorji seminarja: Ljubiša Lukič, dr. med., doc. dr. Boriana Kremžar, dr. med., prim.
Vanda Brubnjak-Jevtič, dr. med., prof. dr. Umberto Rossi

Četrtek, 13. december 2001

16.00-16.20	Kremžar B.: Bolnik v intenzivni terapiji, definicija vitalne ogroženosti, kriteriji za sprejem bolnika
16.20-16.40	Cerovič O.: Politravma – ocena težavnosti (Scoring sistemi)
16.40-17.00	Hribar P.: Opeklina
17.00-17.20	Grošek Š., Derganc M.: Sepsa pri otrocih
17.20-17.40	Špec-Marn A.: Sepsa pri odraslem bolniku
17.40-18.00	Gašparović V.: Multipla organska odpoved kot komplikacija v intenzivni medicini
18.00-18.20	Razprava
19.00	OTVORITEV IN SPREJEM

Petek, 14. december 2001

8.30-8.45	Baraga A.: Kirurški problemi zaradi krvavitve po poškodbah
8.45-9.00	Vlahovič D.: Nadomeščanje krvi in krvnih pripravkov pri hudem poškodovancu
9.00-9.15	Pretnar J.: Stimulacija hematopoeze in vloga izvornih celic v terapiji
9.15-9.30	Domanovič D.: Umetni prenašalci kisika
9.30-9.45	Borovšak Z.: Problemi koagulacije po elektivnih srčnih operacijah v enoti intenzivne terapije
9.45-10.00	Hollan J.: Nadomeščanje krvi in krvnih pripravkov in koagulacijski problemi pri akutnih kardiovaskularnih operacijah (anevrizme)
10.00-10.15	Razprava
10.15-10.30	Odmor
10.30-10.45	Noč M.: Antikoagulantna zdravila, indikacije, zapleti
10.45-11.00	Pleskovič A.: Pred-, med- in pooperativna terapija s krvjo v abdominalni kirurgiji (kazuistika)
11.00-11.15	Stanič R.: Motnje strjevanja krvi pri bolnikih z operativnimi posegi na jetrih (resekcije, transplantacija)
11.15-11.30	Hergouth K.: Masivne krvavitve med operacijo in po njej pri onkološkem bolniku (vpliv sevanja in citostatikov)
11.30-11.45	Beljanski S.: Masivne krvavitve v porodništvu in bolezenska stanja z motnjami v strjevanju krvi
11.45-12.00	Razprava
12.00-14.30	Odmor
14.30-15.00	Strengers P.: Zdravila, pripravljena iz plazme v intenzivni negi in terapiji
15.00-15.30	Fauchald O.: Razvoj virusne inaktivacije plazme za klinično uporabo
15.30-15.45	Benedik-Dolničar M.: Faktorji strjevanja krvi
15.45-16.00	Stecher A.: Testi koagulacije
16.00-16.30	Hellstern P.: Zdravljenje motenj strjevanja krvi v intenzivni negi s transfuzijo krvi
16.30-16.40	Razprava

16.40-17.00	Odmor
17.00-17.15	Bukovač T.: Prikaz porabe krvi in krvnih pripravkov v enoti intenzivne terapije
17.15-17.30	Lukič L.: Primerjalni prikaz porabe zdravil iz krvi pri nas in po svetu
17.30-17.45	Rossi U.: Zaključki predhodnih izobraževanj ESTM pri obravnavi kritično bolnega pacienta v intenzivni enoti
17.45-18.00	Razprava
19.00	Slavnostna večerja

UČNE DELAVNICE**Sobota, 15. december 2001**

9.00-11.00	Praktični napotki za uporabo komponent krvi in zdravil iz plazme v intenzivni negi in terapiji
11.00-12.00	SKLEPNA KONFERENCA

OSNOVNE INFORMACIJE

Seminar je namenjen zdravnikom kirurgom, anesteziologom, transfuziologom ter medicinskim sestram in tehnikom omenjenih strok.

NAVODILA ZA PRIJAVO IN PLAČILO

Izpolnjeno prijavnico čimprej pošljite po faksu: (01) 23-02-224 v tajništvo Organizacijskega odbora 4. podiplomskega seminarja "Zdravljenje s krvjo v kirurgiji". Iz prijave morajo biti razvidni vsi zahtevani podatki.

Kotizacija z DDV znaša 42.000 SIT in jo nakažite najkasneje do 10. decembra na ŽR Zavoda RS za transfuzijo krvi, Šlajmerjeva 6, Ljubljana (davčna številka 24041262) : 50101-603-45746, sklic 640.

Če kotizacija do omenjenega roka ne bo nakazana, vam bomo na podlagi prispele prijavnice izstavili račun.

KOTIZACIJA VKLJUČUJE

Kotizacija vključuje udeležbo na predavanjih in učnih delavnicah, zbornik predavanj, potrdilo o udeležbi, osvežitve med odmori, otvoritveno slovesnost ter slavnostno večerjo.

HOTELSKA NAMESTITEV IN REZERVACIJE

Priporočamo Hotel Bernardin zaradi neposredne bližine kongresnega centra. Cena zajema nočitev z zajtrkom (cena dvoposteljne sobe zajema nočitev in zajtrk za dve osebi).

	Gh Emona*****	Hotel Vile Park***
Enoposteljna soba, superior	18.700 SIT	12.500 SIT
Enoposteljna soba, standard	13.500 SIT	_____
Dvoposteljna soba, superior	21.700 SIT	15.500 SIT
Dvoposteljna soba, standard	16.500 SIT	_____

Sobe rezervirajte neposredno v Hotelih Bernardin po telefonu (05) 69-55-104, (05) 69-55-106, faksu: (05) 67-46-410 ali po elektronski pošti: hoteli.bernardin@siol.net.

INFORMACIJE

Natalija Lampreht, tel.: (01) 5438-245, Tea Tollazzi, tel.: (01) 5438-270, Zavod RS za transfuzijo krvi, Šlajmerjeva 6, Ljubljana, (e-mail: natalija.lampreht@mf.uni-lj.si ali tollazzi@mf.uni-lj.si)

POSAVSKO IN OBSOTELJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

vabi na strokovno srečanje medicinskih sester in tehnikov z naslovom:

'Spremljanje bolnika z rakom na pljučih',

v petek, dne 23.11.2001 ob 8.30 uri v veliki konferenčni dvorani hotela Terme Čatež.

PROGRAM

08.15 – 08.30	REGISTRACIJA
08.30 – 09.00	UVODNE BESEDE
09.00 – 09.30	Pljučni rak
Dr. Mateja Trčelj, dr.med.
09.30 – 10.00	Zdravljenje bolečine pri bolniku s pljučnim rakom
Slavica Čavlovič-Lahajnar, dr.med.
10.00 – 10.30	Zdravstvena nega bolnika s kronično karcinomsko bolečino
Mira Logonder, viš.med.ses.
10.30 – 11.00	Zdravstvena nega bolnika s pljučnim rakom ob odhodu iz bolnišnice
Jožica Jošt, viš.med.ses.
11.00 – 11.30	ODMOR
11.30 – 12.00	Vodenje bolnika z rakom na pljučih v ambulantni družinskega zdravnika
prim. Franc Božiček, dr.med.
12.00 – 12.30	Patronažna zdravstvena nega bolnika s pljučnim rakom
Magda Brložnik, viš.med.ses.
12.30 – 13.00	Zdravljenje s kisikom na domu pri napredovalnem pljučnem raku
Tatjana Jakhel, viš.med.ses.
13.00 – 13.30	Pomen preventivnega zdravstvenega varstva – nekajenje
Viktorija Rehar, viš. med. ses.
13.30 – 14.00	Analgetiki (KRKA...)
ob 15.00	SKUPNO KOSILO (KRKA)

Kotizacija znaša 5.000,00 SIT. V ceno je všteto tudi kosilo. Kotizacijo nakažite na žiro račun Posavskega in obsoteljskega društva za boj proti raku št. 51620-678-72476, sklic na številko 00 001-2001. Za udeležbo na seminarju je obvezna pisna prijava (prijavnica tudi v Utripu), ki jo skupaj s potrdilom o plačani kotizaciji pošljite na naslov Posavsko in obsoteljsko društvo za boj proti raku, Černelčeva 15, 8250 Brežice do 20. novembra 2001, kontaktna oseba: Anica Pavlin, Bolnica Brežice, tel. 07-466-81-12. Kotizacijo lahko poravnate tudi z gotovino pred pričetkom seminarja.

VABILO

**na funkcionalno
izobraževanje
za medicinske sestre
in zdravstvene tehnike
v endoskopiji**

Klinični center Ljubljana Vas vabi, da se udeležite izobraževalnega programa, ki bo potekal v petih modulih s pričetkom v januarju 2002. Program je vpisan v register izobraževanj Zbornice – Zveze pod številko 221/2001.

Organizator: Klinični center

Cena izobraževanja: cca 75.000 SIT
za udeležence iz Kliničnega centra
in cca. 85.000 SIT
za zunanje udeležence.

Število slušateljev: 15
Prijave: do 30.11.2001
oziroma do zasedbe mest:

Stanka Popovič, Klinični center, Klinični
oddelek za abdominalno kirurgijo,
Ambulanta za endoskopijo,
tel.: 015222677 ali 015223520,
fax.: 012316096.

Vse nadaljnje informacije
in popoln program
Vam bomo posredovali
po prijavnem roku.

EDUCY d.o.o. Vas vabi na seminar iz ciklusa
PSIHOLOŠKI TEMELJI ZDRAVJA

SAMOPODOBA IN ZDRAVJE

ki bo. 12. decembra 2001 v Ljubljani
Rožna dolina c. XV/14
(Galerija in kavarna Grad)

PROGRAM:

9.00 – 11.00 prof. dr. JANEK MUSEK
Jaz, identitete in samopodoba
Samopodoba kot dejavnik dobrega počutja
in zdravja
11.00 – 11.30 *odmor*
11.30 – 13.30 doc. dr. DARJA KOBAL
Vloga in funkcija samopodobe v našem
življenju
Samopodoba in samospoštovanje
13.30 – 15.00 *odmor za kosilo*
15.00 – 17.00 mag. FRANC PROSNIK
Vpliv bolezni na samopodobo
Vzdrževanje samopodobe in
samospoštovanja ob bolezni
Samopodoba in stres

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno
izobraževanje.

KOTIZACIJA za slušatelja seminarja je 16.990,00
SIT, v ceni je všteti 19% DDV.
POPUSTI so navedeni v Katalogu dodatnega
strokovnega izobraževanja 2001, Educy, str. 5.
V kotizacijo je vključena udeležba na seminarju,
pisno gradivo s povzetki predavanj in osvežitev
s kavo in pijačo v prvem odmoru.
Kotizacijo poravnate po prejemu računa na
TRR: 24200 – 9004180614.

PRIJAVE sprejemamo pisno,
po faksu ali telefonu:
EDUCY d.o.o., Rožna dolina c. XV/14,
1000 Ljubljana
tel.: 01 423 44 46, faks.: 01 423 44 47

V primeru večjega števila prijav bo seminar
organiziran na drugi lokaciji v Ljubljani, o
čem boste naknadno obveščeni. Zato Vas
prosimo, da nam svojo prijavo sporočite.

Vljudno vabljeni,
EDUCY d.o.o., Ljubljana

*Practice & Research:
a joint adventure*

*Praxis & Forschung:
ein gemeinsames Wagnis*

*Pratique & Recherche:
une aventure commune*

Geneva

11th Biennial Conference of the Workgroup of European Nurse Researchers (WENR)
September 2 - 4, 2002, Geneva, Switzerland

11. Konferenz der Europäischen Arbeitsgruppe für Pflegeforschung
2. - 4. September 2002, Genf, Schweiz

11ème Conférence biennale du Groupe européen pour la recherche en soins infirmiers
2 - 4 septembre 2002, Genève, Suisse

Second announcement & Call for abstracts

WENR

11th Biennial Conference of the Workgroup of European Nurse Researchers (WENR)

September 2-4, 2002, Geneva, Switzerland

Second announcement and Call for abstracts

**Practice Et Research:
a join adventure**

3rd European Conference on Tobacco or Health

Closing the Gap - Solidarity for health

20-22 June, 2002, Warsaw - Poland

3rd European Conference on Tobacco or Health

Closing the Gap - Solidarity for health

20-22 June, 2002, Warsaw - Poland

General Information

Več informacij o srečanjih v tujini je na voljo na sedežu Zbornice - Zveze

Odpade kot

Odstranjevanje kompres iz netkanega

blaga **Vivanet[®]**

je povsem neboleče, saj se

zaradi svoje strukture

ne sprijemajo z rano.

Odlikujeta jih tudi

izboljšana sposobnost

vpijanja in izredna mehkoča.

Kompresse iz netkanega

blaga Vivanet so različnih dimenzij,

na voljo pa so v sterilni ali nesterilni obliki.

Za naročila in podrobnejše
informacije se obrnite na vašega
distributerja ali pokličite
telefonsko številko 01/72 14 611.

www.tosama.si

TOSAMA
ISO 9001 GMP

Panatus®
tablete, sirup

Panatus® forte
tablete, sirup

butamirat citrat

Pot do mirnega spanca

- odpravlja akutni in kronični suh in dražec kašel različnega izvora
- primeren za otroke in odrasle, tudi za sladkorne bolnike
- pomirja kašel pred diagnostičnimi in terapevtskimi posegi v bronhijih in po njih, pred operacijo in po njej
- ne povzroča sedacije in odvisnosti

Skrajšano navodilo

Indikacije. Panatus je indiciran za zdravljenje akutnega in kroničnega dražече suhega kašlja različnega izvora, kašlja pred diagnostičnimi posegi v bronhijih in po njih, pred operacijo in po njej ter za zdravljenje oslovskega kašlja. **Odmerjanje.** Panatus odmerjamo glede na starost bolnika, farmacevtsko obliko ter pogostost in moč kašlja. Sirup Panatus forte, odrasli: 4-krat na dan po 1 veliko žlico (15 ml); otroci, starejši od 12 let: 3-krat na dan po 1 veliko žlico; stari 6 do 12 let: 3-krat na dan po 2 mali žlici (5 ml); stari 3 leta do 6 let: 3-krat na dan po 1 malo žlico. Tablete Panatus forte, odrasli: 2-krat do 3-krat na dan po 1 tableto (50 mg); otroci, starejši od 12 let: 1-krat do 2-krat na dan po 1 tableto. Sirup Panatus, odrasli: 3-krat do 4-krat na dan po 6 malih žlic (5 ml); otroci, starejši od 9 let: 4-krat na dan po 3 male žlice; stari 6 do 9 let: 3-krat na dan po 3 male žlice; stari 3 leta do 6 let: 3-krat na dan po 2 mali žlici; stari 1 leto do 3 leta: 3-krat na dan po 1 malo žlico; stari 6 mesecev do 1 leto: 4-krat na dan po pol male žlice (2,5 ml). Tablete Panatus, odrasli: 2-krat do 3-krat na dan po 2 tableti (20 mg); otroci, starejši od 12 let: 3-krat na dan po 1 tableto; stari 6 do 12 let: 2-krat na dan po 1 tableto. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za zdravilo. **Nosečnost in dojenje.** Ker z zdravljenjem nosečnic ni izkušenj, zdravila v prvih treh mesecih nosečnosti ne priporočamo. Svetujemo tudi previdnost med dojenjem, saj ne vemo, ali zdravilo prehaja v materino mleko. **Interakcije.** Klinično pomembne interakcije z drugimi zdravili niso znane. **Stranski učinki.** Zelo redko in v blagi obliki se lahko pojavijo kožni izpuščaji, prebavne motnje in vrtoglavica. Stranskih učinkov, značilnih za opiatne antitusike, ni. **Preveliko odmerjanje.** Zdravljenje blažjih oblik zastrupitve ni potrebno. Pri hujših oblikah priporočamo izpiranje želodca, aktivno oglje in odvajalo, spremljanje življenjskih funkcij in po potrebi simptomatsko zdravljenje. **Oprema.** 200 ml sirupa Panatus (4 mg butamirat citrata/5 ml) in 200 ml sirupa Panatus forte (7,5 mg butamirat citrata/5 ml), 10 tablet Panatus po 20 mg in 10 tablet Panatus forte po 50 mg butamirat citrata. **Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.**

Krka, d.d., Novo mesto
Šmarjevska cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

Panatus®. Za noč brez kašlja.